

RAZGOVOR Z DIREKTORJEM SEMIŠKE ISKRE JOŽETOM KOČEVARJEM

PRED NAMI JE TEŽAVNO OBDOBJE

To pot je naš drugi sobesednik glavni direktor Iskrine delovne organizacije Kondenzatorji v Semiču Jože Kočvar. Kljub dopustniškemu in poletnemu vzdušju najin razgovor ni bil prav nič lahkoten in kramljajoč, saj je beseda tekla o sedanjem gospodarskem trenutku, o stabilizaciji in o vsem kar zdaj pretresa naš gospodarski sistem in pri tem seveda tudi sleherno Iskrino TOZD kot DO.

Na prvo vprašanje, kakšni so dokončni rezultati poslovanja v prvem polletju letošnjega leta je Jože Kočvar dejal:

„Za polletni obračun naše delovne organizacije lahko rečem na splošno, da so rezultati sorazmerno ugodni. Če to svojo trditev podprem še z nekaj številkami, oziroma odstotki, potem je podoba poslovanja naše DO v prvem polletju letošnjega leta naslednja: v celotnem prihodku smo izpolnili kar 55 % letošnjega plana, čisti dohodek pa smo realizirali celo s 63 %. Osební dohodek je dosegel 52 % letošnje celoletne realizacije, izvoz smo izpolnili 48 %, pri čemer moram posebej poudariti, da smo z letošnjim planom povečali naš izvoz na zahod kar za 70 %, medtem ko dosega zaposlenost 98 % letošnjega plana. Pri zaposlenosti naj dodam še to, da imamo danes v naši DO zaposlenih manj ljudi kot pred dvema letoma, pri tem pa dosegamo mnogo boljše rezultate.“

„V ospredju vseh naših prizadevanj sta danes izvoz oziroma zmanjševanje uvoza. Znano je, da vaša DO uvaža sorazmerno precej repromateriala, kar je vsekakor v sedanjem trenutku velik problem. Kako je pri vas trenutno s tem problemom?“

„Če bi dobili tistih 15 % našega celotnega letnega izvoza, bi se pokrivali, torej izenačili uvoz z izvozom. Tako imamo letos uvoza za 10 milijonov dolarjev in neke bomo morali dobiti še dodatni poldrugi milijon dolarjev, da bomo lahko uspešno delali in gospodarili v letošnjem letu. Te manjkajoče dolare bomo torej morali na vsak način dobiti — v Iskri ali zunaj nje, to pa zato, ker našega osnovnega reprodukcijskega materiala nikjer tako v Jugoslaviji kot niti na vzhodu ne izdelujejo in ga tako ni moč dobiti drugje kot na zahodu.“

Tako moramo torej kakih 60 % reprodukcijskega materiala uvoziti z zahoda, ker gre tu za razne specialne plastične in amulinijaste folije, kondenzatorski papir ter številne impregnante. To je repromaterial, ki so ga tudi zunaj zdaj podražili od 15 do 40 % in če k temu prištejemo še našo devalvacijo, potem pomeni podražitev danes uvoženega repromateriala kar od 55 do 65 %, to pa seveda ni niti malo prijetno.“

„Kako pa je z nadomestitvijo uvoženega repromateriala z domačim reprodukcijskim materialom?“

„Pri nas potrebujemo največ uvoženega repromateriala za izdelavo

energetskih kondenzatorjev. Z njimi prihranimo pri nas toliko elektrike, kolikor jo proizvaja celotna jedrska elektrarna v enem letu. Ti izdelki so namreč za nas v času energetske krize še posebej pomembni, če pa bi jih morali uvažati, bi prišli energetski kondenzatorji tri do štirikrat dražji in še devize bi morali odšteti za njih. Glede na potrebnost in nujnost izdelave tovrstnih kondenzatorjev naj še dodam, da bi jih lahko prodali še enkrat več kot jih zdaj izdelamo in prav za povečanje njihove produkcije gradimo novo proizvodno dvorano, oziroma tovarno.“

Vprašali ste glede nadomestila potrebnega repromateriala pri nas? Že prej sem dejal, da pri nas nimamo tovrstne industrije, ker se namreč takšna industrija sploh ne bi izplačala pri nas. V Evropi in Ameriki je samo nekaj proizvajalcev nam potrebnega specialnega repromateriala, ki so povezani med seboj in seveda diktirajo cene, ker imajo v tem smislu monopolni položaj. Radi bi seveda ta material nadomestili z domačim materialom, vendar to v našem primeru ni mogoče, kot sem že prej poudaril. Torej, ne preostane nam drugega, kot povečati lastne kapacitete in zravnavati uvozno-izvozno bilanco. Seveda pa ne bi bila naša proizvodnja tudi za v prihodnje nič prizadeta, če bi imeli uravnano devizno bilanco.“

„Govorili ste tudi o investicijah, ki, če so smotne in pametne, lahko mnogo prispevajo ne samo k dvigu proizvodnje, temveč tudi k izravnavi in zbolšanju devizne bilance. Kako je z investicijami pri vas?“

„Že prej sem omenil novo proizvodno dvorano, ki sodi v okvir naših investicij, ki znašajo v celoti 21 starih

(Nadaljevanje na 2. strani)

Jože Kočvar.

Srečanje kovinarjev Jugoslavije

Z letošnjim tekmovanjem kovinarjev Slovenije se naša republika celoviteje vključuje v zvezno tekmovanje, saj so vanj zajeti isti poklici.

Samoupravni razvoj zahteva vsestransko izobraževanje delovnih ljudi kot osnovnih nosilcev in ustvarjalcev materialnih dobrin. Naš samoupravni sistem teži k popolni osebnosti delavca — ustvarjalca, v vseh njegovih vrednotah in delovni ustvarjalnosti. Zato proizvodna tekmovanja delavcev pomembno prispevajo k uresničevanju teh načel. S popolnejšim obvladovanjem tehnične kulture se samoupravljalcem odpira več možnosti za popolno odločanje o svojem delu in njegovih rezultatih.

Delovna tekmovanja omogočajo spoznanje s sodobno organizacijo dela, tehnologijo in dosežki na posameznih področjih. Uspešnejše postaja tudi sodelovanje med organizacijami posameznih občin oziroma republik in avtonomnih pokrajin. Namen teh srečanj ni samo v strokovni izmenjavi, ampak tudi v samoupravno političnem sodelovanju proizvajalcev. Na tekmovanjih sodelujejo strokovnjaki znanstvenih ustanov, fakultet in gospodarstva — rezultati se kažejo v bogati izmenjavi izkušenj in doseganju novih znanj.

Za ta vidik uveljavljanja osebnosti proizvajalca smo še zlasti zainteresirani v dobi splošne tehnološke revolucije v svetu in povečanih naporih naše države za posodabljanje proizvodnih potencialov ter hitrejšega prodora Jugoslavije na mednarodna tržišča.

Letošnje tekmovanje kovinarjev Slovenije vodi organizacijski odbor, v njem poleg ostalih sodelujejo republiški svet ZSS, republiški odbor sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin Slovenije, Zveza organizacij za tehnično kulturo SR Slovenije, RK ZSMS, izvršni odbori splošnih združenj kovinarske ter črne in barvne metalurgije, in elektroindustrije, Fakultete za strojništvo v Ljubljani in drugi.

Zaključna manifestacija Srečanja kovinarjev Slovenije bo letos od 3. do 5. oktobra, zvezna pa od 10. do 12. oktobra 1980; obe srečanja bosta v Ljubljani, v delovni organizaciji Lito-stroj.

A. Boc

Podpredsednik administrativnega sveta in zunanji minister DLR Koreje HO DAM med obiskom v Iskri Elektromehaniki.

OBJEKTIVNE INFORMACIJE

Odgovorna naloga obveščanja v združenem delu

Zadnji stabilizacijski ukrepi so postavili pred sredstva javnega obveščanja, torej tudi pred obveščanje v združenem delu, še dodatne odgovorne naloge. O nekaterih vidikih tega poročanja so spregovorili pred kratkim tudi na Tiskovnem svetu predsedstva republiške konference SZDL. Iz zapisa razprave povzemamo, za vašo osebno obveščenost, zanimivejše odlomke.

Ugotovitev, da je v Jugoslaviji v zadnjem času čutili izredno močno in na vseh področjih javno izraženo politično stabilnost, nas zavezuje, da v sredstvih javnega obveščanja še naprej utrjujemo takšno razpoloženje delovnih ljudi in občanov. Posebej je to pomembno zaradi težkega gospodarskega položaja, ki enako zadeva vse naše delovne ljudi, vse republike in pokrajine. Objektivne razlike v razvisti posameznih republik in pokrajin pa v tem položaju zahtevajo diferenciran pristop k obravnavi posameznih perečih vprašanj kot tudi veliko večje medsebojno poznavanje, pri čemer sredstva javnega obveščanja lahko odigrajo in morajo odigrati svojo nezamenljivo vlogo.

Pristop sredstev javnega obveščanja pri pojasnjevanju, analiziranju in ocenjevanju, določenih ukrepov ekonomske stabilizacije mora izhajati iz dejstva, da so nedavni administrativni ukrepi (devalvacija dinarja itd.) rezultat dogovora vseh republik in pokrajin, da predstavljajo nujen odgovor na ekonomske tokove v Jugoslaviji in v svetu in usmeritev na dolgoročno akcijo, katere uspeh pa je možen samo s povezovanjem kapitala in dela na temelju dohodkovnih odnosov.

Samo na tak način, ne pa z nevtralističnim pisanjem, z nekritično podporo ali z enostranskim kritiziranjem administrativnih ukrepov je mogoče pisati o stvarnem stanju v družbi, o razlikah med bolj in manj razvitimi ter pri tem mobilizirajoče vplivati na delovne ljudi in občane. Delovnim ljudem je treba prikazovati probleme objektivno, treba je poročati o rezultatih in uspehih pri njihovem reševanju. V nasprotnem primeru lahko pri delovnih ljudeh naletimo na pasivizacijo in apatičnost, pride pa lahko tudi do ustvarjanja zmotnega in hkrati nevarnega mnenja, da je mogoče reševati odprta ekonomska vprašanja, ekonomske in druge odnose med republikami in pokrajinami id. samo z oblastvenimi ukrepi, mimo delegatskih odnosov, dogovarjanja in sporazumevanja. Sredstva javnega obveščanja naj dajejo še večji poudarek demokratičnemu reševanju vprašanj tako v dogovarjanju med organizacijami združenega dela v vsem jugoslovanskem prostoru kot tudi v dogovarjanju med republikami.

Samo tak pristop je lahko ustvarjalen in zmožen odpirati perspektive nadaljnjega razvoja. In četudi se pri tem pojavljajo razlike, bo zanesljiva podlaga za doseganje soglasja reševanje tudi najtežjih vprašanj z argumenti.

Zaupanje v sistem samoupravnih socialističnih odnosov, utrjevanje prepričanja v učinkovitost sistema, katerega temelj, izhodišče in cilj je delovni človek in njegov družbenoekonomski in kulturni položaj v njem, pa lahko danes sredstva javnega obveščanja gradijo samo prek svoje angažirane pristojnosti pri reševanju v vseh tistih problemih, ki neposredno zadevajo ljudi.

Vprašanje preskrbe na trgu in vedenje potrošnikov do posameznih proizvodov, ustvarjanje umetnega povpraševanja itd. ni vprašanje dobrega ali manj dobrega delovanja sistema, ampak je to vprašanje povezovanja in dogovarjanja med proizvajalci ter med njimi in potrošniki.

Ti in vrsta drugih problemov s področja ekonomske stabilizacije nas prepričujejo, da morajo sredstva javnega obveščanja začeti bolj uveljavljati oblike in metode dela, ki so sestavni del široke družbenopolitične akcije SZDL od krajevne skupnosti do vseh drugih ravni.

O vrsti problemov, zaradi katerih so tudi bili sprejeti zadnji stabilizacijski ukrepi morajo javna glasila pisati argumentirano in z jasno perspektivo njihovega reševanja. Gre za vprašanja izvoza in uvoza, strukture gospodarstva, reforme izobraževanja, razvoja malega gospodarstva, odnosa do investicijske porabe, odgovornosti do izvrševanja neposrednih delovnih nalog itd.

Prav tako morajo biti v sredstvih javnega obveščanja na ustrezen način prisotna vprašanja o dosedanjih uspehih in prihodnosti kolektivnega vodenja in odgovornosti, dogovarjanja med republikami in pokrajinami ter s tem povezana vprašanja delovanja sistema v celoti.

Sredstva javnega obveščanja so dolžna izdelati ustrezne programe obravnavanja vseh vprašanj, ki se postavljajo pred družbo v pogojih stabilizacije.

Pred vselitvijo

Tovarniška hala idrijske Montáže elektromotorjev je že v celoti dograjena, manjkajo le še stroji. Slika bo že prihodnji mesec bistveno drugačna, saj bo iz ZDA prispela oprema za proizvodnjo kompresorskih elektromotorjev za dansko firmo Danfoss. Z razširitvijo proizvodnje elektromotorjev pa se v idrijski Iskri pripravljajo tudi na gradnjo livarne aluminija, ki bo kos vsem zahtevam proizvodnje, v največjem delu namenjene izvozu in Tovarni kompresorjev v Črnomlju.

SF

Gradnja nove tovarne Industrijske elektronike v Kostanjevici zelo dobro napreduje. Na gradbišču so nam rekli, da bo najbrž gotova še pred pogodbenim rokom: za dan republike — 29. novembra.

PRED NAMI JE TEŽAVNO OBDOBJE

(Nadaljevanje s 1. strani)
milijard. S to investicijo bomo podvojili zmogljivosti že omenjene proizvodnje energetskih kondenzatorjev in rekonstruirali ostalo proizvodnjo. Investicija teče normalno, tako smo že začeli graditi novo proizvodno halo površine 7000 kvadratnih metrov in njeni stebri že stojijo, domača oprema je naročena in se izdeluje, uvožena oprema pa je odobrena na pristojnih mestih. Računamo, da bomo do konca prihodnjega leta našo investicijo speljali do kraja. Poleg tega imamo namen zgraditi obrat v Adlešičih, kjer imamo že zdaj v zasilnih prostorih zaposlenih kakih petdeset delavcev. Investicija v Adlešičih bo znašala tri stotine milijard, ni pa še v teku. Tu gre v glavnem za delovne prostore, kar bi nam omogočilo, da bi zaposlili v Adlešičih še petdeset novih delavcev.

Z malo višjo zaposlenostjo in z dokončnimi investicijami računamo, da bomo do konca prihodnjega petletnega obdobja, to je do konca leta 1985, tako v Semiču podvojili našo proizvodnjo.

„In za konec, kaj pričakujete od drugega polletja in sploh kakšen je sedanjí trenutek semiške Iskre?“

„Če sem odkrit, moram reči, da nisem v tem smislu velik optimist. Predvsem menim, da ne bomo, če ne bomo regulirali cen, do konca leta boljše poslovali. Nas prav tako kot številne druge izsiljujejo s cenami, pri tem pa je tu še devalvacija in svežnji nadaljnjih stabilizacijskih ukrepov, ki jih še ne poznam. Vsekakor je pred nami v drugem polletju letošnjega leta težavno obdobje.“

Dušan Željeznov

S teamskim delom do posodobitve tehnologije

Ker so analize reklamacij pokazale, da izvira precej napak iz neustreznih galvanskih prevlek kovinskih materialov in slabe spajkljivosti kontaktov sestavnih delov, posebej še pri tiskanih vezjih, so v Iskri predlagali, naj bi financirali iz združenih sredstev za strateške razvojne programe ustrezno nalogo, ki naj bi omogočila dokončno razčiščenje pogojev in postopkov za zagotovitev zahtevne kakovosti, posebej še pri predvidenem večjem izvozu v dežele v razvoju z ostrejšimi klimatskimi pogoji.

Zato je področje za inovacije SOZD Iskra zaprosilo ITEE TOZD Razvojno tehnološki center za prvo zamisel take naloge. Maja 1979 je Razvojno tehnološki center pripravil okvirni program raziskovalne naloge pod naslovom „Izboljšanje kvalitete korozijske zaščite in spajkljivosti v SOZD Iskra.“

Ko je o tem predlogu razpravljali področni kolegij za raziskovalno dejavnost je izvajanje naloge zaupal Razvojno tehnološkemu centru DO Elektromehanika v Kranju, hkrati pa je predlagal sofinanciranje iz združenih sredstev SOZD za strateške projekte. Sklenjeno je bilo tudi, naj bo v prvem letu dela na nalogi poudarek na reševanju najbolj pereče problematike spajkljivosti.

Po dogovoru na omenjeni seji kolegija naj bi programsko usmeritev,

delo na nalogi, prenos rezultatov v prakso in vsa druga vprašanja v zvezi z nalogo spremljala, vodila in koordinirala posebna delovna skupina predstavnikov uporabnikov in soizvajalcev naloge iz vseh DO Iskre. Skupina je doslej redno opravljala zaupane ji naloge.

Iz poročila izvajalca naloge je razvidno, da so poleg strokovnjakov iz DO Iskre uspeli vključiti v reševanje dela problematike tudi Inštitut za elektroniko in vakuumsko tehniko v Ljubljani, ki je dve leti poprej prav tako pričel z raziskavo korozijske zaščite elektronskih sestavnih delov.

Marca 1980 je RTC zaključil v pogodbenem roku prvo pogodbeno fazo naloge, v kateri je skupaj z zainteresiranimi DO opravil inventuro problematike korozije in spajkljivosti v Iskri, delno opravil primerjavo raznih standardov, pripravil dodatno za raziskavo potrebno opremo za laboratorijsko in zunanje testiranje vzorcev, izdelal testne vzorce in jih pospešno staral ter že dosegel prve rezultate.

Do konca leta 1980 bo zaključena celotna faza dela, predvidena za prvo leto.

Cilj naloge je pregled obstoječih postopkov za korozijsko zaščito in spajkanje v Iskri, njihova obnovitev in dopolnjevanje, da bi tako prišli do enotnih kriterijev ocenjevanja korozij-

ske zaščite ter kakovosti spajkanja. Za doslej se je pokazalo, da je za dosego tega cilja, to je za dobro izvajanje in prenos rezultatov naloge bistveno čim boljše strokovno sodelovanje med DO in izvajalci, ki je v nemali meri odvisno od angažiranja strokovnjakov in delegatov DO v delovni skupini.

Zamisel in organizacija dela na raziskovalni nalogi o korozijski zaščiti in spajkljivosti sta pokazali, da smo v Iskri dovolj osveščeni za skupno definiranje in reševanje pereče tehnološke problematike z združevanjem dela in sredstev. Kot ustrezen povezovalac je delovala delovna skupina za usmerjanje in spremljanje naloge, ki pa mora prek delegatov odražati zahteve in tudi specifične probleme posameznih DO. Izvajanje naloge ter prenos rezultatov sta predvideni še v letih 1981 in 1982, ko bodo podrobno obravnavani tehnološki postopki za površinsko zaščito kakor tudi kontrolne metode v smislu uvajanja in poenotenja. Zato bomo morali tako kot doslej še naprej združevati delo in sredstva, tako prek že združenih sredstev SOZD za strateške projekte kot tudi z namenskim sofinanciranjem. Od pravočasne zagotovitve sredstev za nadaljevanje dela je odvisna kontinuiteta izvajanja naloge in zmanjšan riziko pogodbenega izvajalca. Razvojno tehnološkega centra DO Elektromehanika. Podpora DO pa ni nujna le pri sofinanciranju, temveč še bolj pri aktivni udeležbi v izvajanju, usmerjanju in prenosu rezultatov naloge v svoje temeljne organizacije. Pričeto delo je tudi pokazalo, da je nujno in možno z načrtnim delom izpolniti in posodobiti sedanje proizvodno-tehnološke izkušnje v Iskri ter skrbeti za čim širše izkoriščanje in prenašanje tega znanja med strokovnjaki in organizacijami v Iskri.

Max

Servisni in trgovinski prostori Elektro-signal.

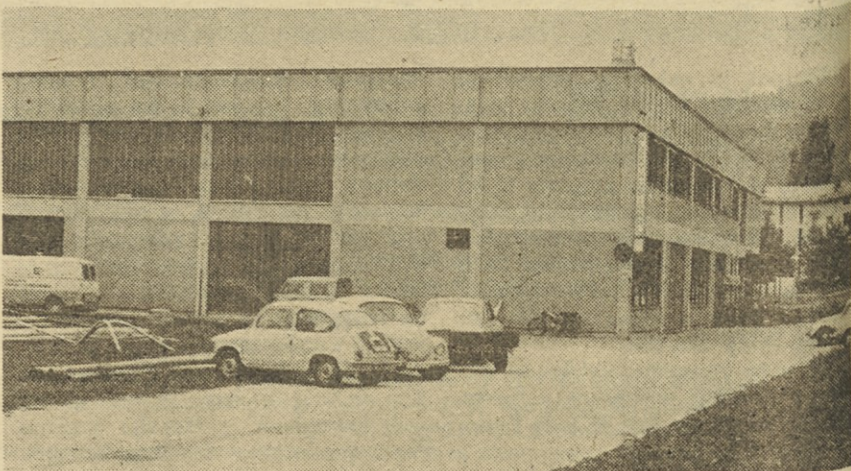
ISKRA COMMERCE.

Celjski Elektrosignal — naš pogodbeni servis

Veliki uspehi in problemi — to je, lahko bi rekli, vsakodnevni življenjski utrip domala vseh Iskrinih serviserjev, pa tudi tistih, ki pogodbeno servisirajo naše izdelke. Tokrat smo na takšno ugotovitev naleteli v eni največjih, pa tudi eni najbolj prizadevnih pogodbenih Iskrinih delovnih organizacij — v celjskem Elektrosignalu.

Iskra in Elektrosignal sodelujeta že dobri dve desetletji. Osnovna dejavnost celjskega kolektiva je montaža in elektroinstalacije, poleg tega pa opravlja še servisiranje, največ iz Iskrinega proizvodnega programa. Elektrosignal ima tudi lastno trgovino, v kateri prodaja skorajda izključno elektrotehnični material, delno pa se

V Elektrosignalu z veseljem opozarjajo na številne uspehe, ki sta jih v minulih dveh desetletjih dosegli v medsebojnem sodelovanju Iskra in njihov kolektiv. Uspehi so nedvomni. Kažejo se zlasti v tem, da so lastniki Iskrinih izdelkov izredno zadovoljni s storitvami tega pogodbenega celjskega kolektiva, pa naj bo to zaradi hitrosti

Novo proizvodno, servisno in upravno poslopje Elektro-signal v Celju.

ukvarja tudi z lastno proizvodnjo, katero pa želijo v prihodnje razširiti na področju profesionalne tehnike.

Ta naša pogodbeno delovna organizacija servisira iz Iskrinega programa širokopotrošne izdelke ter električna ročna orodja, predvsem televizorje in radijske aparate, plinsko tehniko in električne gospodinjske aparate ter, kot že rečemo, najrazličnejša električna ročna orodja od preprostih vrtalnikov do električnih kladiv.

Iskrine izdelke servisirajo na področju rotacije dva ali trije, ob konicah tudi štirje mehaniki, plinsko tehniko po potrebi dva, štedilnike na terenu pa servisira en mehanik. V RTV servisu so za Iskrine televizorje in radijske aparate zaposleni štirje tehniki.

Servisno območje, ki ga pokriva Elektrosignal je izredno razprostranjeno. Televizijske aparate in štedilnike servisirajo tja do Dravograda in Črne na Koroškem, do Vranskega, Slovenskih Konjic, Rogaške Slatine, do Zidanega mosta in celo do Krškega.

Lastniki Iskrinih električnih ročnih orodij in širokopotrošnih izdelkov nosijo pokvarjene izdelke v popravilo v Celje.

servisiranja ali pa kakovosti.

Seveda pa se tudi v Elektrosignalu srečujejo s problemom pomanjkanja rezervnih delov. Iz dneva v dan, iz leta v leto se jim dogaja, da v Iskri naročajo določene količine rezervnih delov, dobijo pa jih mnogo manj kot bi jih želeli, pa še te ponavadi z manjšo ali večjo zamudo. Ta problem je najhujši pri televizijskih sprejemnikih, zlasti novejših barvnih.

V Celju k sreči ugotavljajo, da problem rezervnih delov ni v tolikšni meri prisoten pri servisiranju tistih Iskrinih izdelkov, ki so še v garancijski dobi, kajti zanje, kot pravijo, vedno hitro izprosijo nadomestne dele. Dosti manj težav imajo tudi zato, ker jim je Iskra odobrila, da lahko zamenjajo nekatere izdelke slabše kakovosti z novimi, to pa delno tudi v primeru, če jim je že potekla garancijska doba.

Med najhujše probleme, ki jih pestijo, pa so poleg pomanjkanja rezervnih delov uvrstili tudi slabo kakovost nekaterih Iskrinih naprav. Na prvo mesto so postavili

(Nadaljevanje na 3. strani)

Sklepi posvetovanja o inovacijski dejavnosti

NA TEMO: AKTUALNI PROBLEMI ORGANIZACIJE IN PLANIRANJA RAZVOJNEGA DELA IN MNOŽIČNE INOVACIJSKE DEJAVNOSTI

Republiški odbor Zveze sindikatov Slovenije je 10.9. maja v Ljubljani organiziral posvetovanje o inovacijski dejavnosti. Glede na pomembnost objavljamo na posvetovanju sprejete sklepe.

I.

Podpisniki družbenega dogovora o inovacijah in vsi drugi udeleženci posvetovanja ugotavljamo, da je razvoj na vseh področjih združenega dela pogoj za našo nadaljnjo socialistično, samoupravno rast in neodvisnost. Pri tem je inovacija, ki vključuje razvojne napore od začetne izvirne misli v raziskovalnem in množičnem ustvarjalnem delu prek načrtnega raziskovanja v izbrani smeri do prenosa dosežkov v proizvodno in družbeno prakso, temeljni dejavnik napredka.

Spodbujajoči družbeni odnos do ustvarjalnosti je temelj ne le usklajenih medsebojnih odnosov delavcev v združenem delu, temveč tudi stabilnega poslovnega uspeha.

Intenziviranje proizvodnih procesov z večanjem znanja v strukturi dela je za Slovenijo še posebej pomembno zaradi omejenih surovinskih in energetskih virov ter prostorskih zmogljivosti.

Napori za večanje storilnosti morajo biti usmerjeni v ustvarjalno izboljševanje tehnologije, organizacijo dela in poslovanja ter v povečevanje in načrtno delitev dela na samoupravno dogovorjenih osnovah. Zato je potrebno preiti od posamičnih kratkoročnih akcij za stabilizacijo na sistematično večanje produktivnosti po ustvarjalni poti.

II.

Poročila podpisnikov družbenega dogovora o inovacijah pa tudi prispevki predstavnikov OZD na posvetovanju dokazujejo, da smo dosegli v sedanjem srednjeročnem planskem obdobju pomembne rezultate na področju razvojnega dela in množične inovacijske dejavnosti. V združenem delu beležimo vse večje število ne le manjših, ampak tudi večjih inovacij, OZD so v velikem številu uredile samoupravne splošne akte s področja

inovacij, stališča sindikatov do razvijanja in organiziranja inovacijske dejavnosti so s svojo usmerjevalno vlogo prispevala k pravilnejšemu pojmovanju kategorije posebnega nadomestila in tudi k pravilnejšemu odnosu do vrednotenja dela raziskovalcev in razvojnih delavcev, vse bolj se uveljavljajo tudi razna družbena priznanja delavcem za njihove dosežke na področju ustvarjalnosti.

III.

Kljub doseženim pozitivnim premikom pa udeleženci posvetovanja ugotavljamo, da je doseženi nivo razvojno raziskovalnega dela in množične inovacijske dejavnosti še vedno na tako nizki stopnji, da predstavlja v sedanjem trenutku gospodarskega in družbenega razvoja še resno oviro za realizacijo naših teženj na področju gospodarjenja.

V naše gospodarstvo sicer uvajamo vse več tehnološko zahtevnih proizvodov, vendar predvsem na osnovi tujega tehnološkega znanja, pri tem je osvajanje teh tehnologij prepočasno pa tudi nadaljnje lastno razvijanje je nezadostno. Danes je že skoraj polovica proizvodov na temelju tujih licenc, v tehnološko zahtevnih proizvodnjah pa še mnogo več.

S premajhno prisotnostjo lastnega ustvarjalnega dela v razvojnih procesih naše družbe izgublamo enega najdragocenejših razvojnih impulzov, ki ni le eden najpomembnejših razvojnih dejavnikov sodobnega gospodarstva, ampak tudi pomembna dimenzija humanizacije dela v samoupravni socialistični družbi.

Izhajajoč iz sprejetih družbenih dokumentov o inovacijski dejavnosti in ugotovitev v poročilih vodij tematskih skupin na posvetovanju, sprejemamo udeleženci naslednja priporočila podpisnikom družbenega dogovora o inovacijah, OZD in ostalim samoupravnim organizacijam in institucijam za nadaljnje aktivnosti pri pospeševanju inovacijske dejavnosti:

1. Večina ključnih sistemskih družbenoekonomskih odločitev in ukrepov mora v prihodnje upoštevati oz. vključevati elemente, ki bodo stimulirali in pospeševali inovacijsko dejavnost in uveljavljali inovacijski način reševanja razvojnih, poslovnih in drugih problemov. OZD so danes premalo ali pa sploh niso stimulirane, da bi večji dohodek iskale v inovacijah. V sedanjih pogojih nima OZD ki uvaja lastne tehnološke rešitve, nobenih prednosti pred tistimi OZD, ki brez lastne kadrovske in razvojne osnove kupujejo licence, kar je v prvi fazi neprimerno lažje, saj riziko uvajanja nove tehnologije prevzame tisti, ki je tehnologijo prodal. Zato je treba razviti celovitejši sistem družbenoekonomskih ugodnosti za tiste, ki razvijajo inovacije in nosijo rizik, hkrati pa zavezati

tiste, ki uvažajo tehnologijo, da morajo imeti razvojno raziskovalno dejavnost na stopnji, ki bo zagotavljala inovacijo kupljene licence.

2. Banke morajo skupaj z Raziskovalno skupnostjo Slovenije in združenim delom zagotoviti nemoteno kreditiranje razvoja inovacijskih dosežkov, zaradi večje rizičnosti inovacijskih procesov. To velja še zlasti zaradi izpada sredstev Raziskovalne skupnosti Slovenije, ki so bila doslej namenjena za kreditiranje prenosa raziskovalnih dosežkov v družbeno prakso.

Udeleženci posvetovanja predlagamo, da se ugotovijo možnosti za ustanovitev inovacijske banke, ki bi prevzela rizični del financiranja inovacij.

Za vlaganja v osnovna sredstva za prenos domačih inovacij v proizvodnjo naj dobi OZD pravico do ugodnejših kreditov, vrednost inovacij naj se upošteva kot del lastne udeležbe pri financiranju. Krediti naj bi bili z nižjo obrestno mero in daljšimi odplačilnimi roki.

3. Srednjeročni in letni plani OZD morajo biti pripravljani tako, da bodo zajemali tudi razvojne naloge, iz katerih bo mogoče razbrati probleme tekoče in nove proizvodnje. S temi nalogami in problemi morajo biti seznanjeni delavci v TOZD. Za izvedbo teh nalog naj OZD uporabijo tudi javne razpise in razglase. S tem bomo dosegli, da bo ustvarjalnost delavcev veliko bolj kot doslej usmerjena v reševanje razvojnih nalog lastne OZD.

Za uresničevanje razvojnih ciljev je zato potrebno, da imajo TOZD in njihove asociacije na vseh področjih združenega dela srednjeročni načrt svojega razvoja z opredelitvami raziskovalnega dela, prenosa tehnologije in drugih razvojnih elementov. Za snavanje zamisli za dolgoročnejši razvoj pa morajo imeti OZD oz. panoge in dohodkovne celote okvirne idejne načrte dolgoročnega razvoja.

Za strokovno pripravo predlogov ter za izvajanje sprejetih usmeritev so posebej odgovorni vodstveni in vodilni delavci.

4. Pri izvajanju investicijske politike moramo jasno opredeliti, kako bomo zagotavljali v prihodnjih programih uvajanje lastnih raziskovalnih dosežkov v družbeno prakso. Delež lastnega znanja mora biti tudi eden od kriterijev prednostnih investicij v naslednjem srednjeročnem planskem obdobju.

5. V SRS je nujno čimprej izdelati enotno metodologijo in točnejše navodilo za zajemanje stroškov in učinkov inovacij

PREDNOSTI ZA POSLOVANJE S TUJINO

Poglobitev finančnega poslovanja s tujino, ki bo omogočilo trajnejšo in stabilnejšo povezavo s tujimi bankami, je možno z vključevanjem Ljubljanske banke, Združene banke Ljubljana v ustanavljanje mešanih bank.

To svojo dolgoročno usmeritev namerava Ljubljanska banka uresničiti tako, da se bo letos v sodelovanju s tujimi in domačimi bankami vključila v ustanovitev mešane anglo-jugoslovanske banke v Londonu, mešane avstrijsko-jugoslovanske banke na Dunaju; vključila se bo tudi v povečanje kapitala obstoječe mešane banke LHB v Frankfurtu.

Iskrine delovne organizacije so zainteresirane za ustanovitev mešanih bank, saj jim bo to omogočilo pridobiti potrebne finančne vire za poslovanje in hitrejši razvoj trgovinske menjave. Zato bodo prek Iskrine interne banke pristopile k njihovi ustanovitvi.

Za ustanovitev anglo-jugoslovanske banke v Londonu so zainteresirane naslednje DO: Elektromehanika, Elementi, Široka potrošnja, Konden-

zatorji in Iskra Commerce. V ustanovitvenem kapitalu so udeležene z 92.500 funti.

K mešani avstrijsko-jugoslovanski banki bodo pristopile DO: Elektromehanika, Avtomatika, Zmaj; in Iskra Commerce s skupnim deležem 1 milijon šilingov, pri čemer bodo ob ustanovitvi plačale 750.000 šilingov.

POVEČANJE KAPITALA PRI LHB FRANKFURT

Iskra je zelo zainteresirana za razširitev poslovanja LHB Frankfurt, saj ima z ZR Nemčijo največjo trgovinsko izmenjavo. Prenizek ustanovitveni kapital LHB je v zadnjih letih onemogočal nadaljnjo širjenje medsebojnega poslovanja. Iskrina zunanje-trgovinska menjava z ZR Nemčijo se naglo povečuje, v istem obsegu se večja tudi obseg poslovanja naših tujih firm prek te banke. Zato nam bo povečanje kapitala pri tej banki omogočalo nadaljnje pridobivanje finančnih virov.

SOZD Iskra bo v povečanje kapitala pri LHB udeležena s 458.000 markami. Udeležne so DO: Elektromehanika, Elementi, Široka potrošnja,

Avtomatika, Avtoelektrika in Iskra Commerce.

Sodelovanje pri ustanavljanju mešanih bank nam bo omogočilo boljši pristop k realizaciji naših ciljev na trgih, ki so že naša področja ali to postajajo. Večja bo tudi možnost podpore teh mešanih bank, zato v njihovo ustanavljanje ne gremo le zaradi čisto finančnih interesov.

Za dinarsko protivrednost deležev Iskre pri ustanavljanju mešanih bank in povečanje kapitala v LHB Frankfurt nam nudijo temeljne banke Ljubljanske banke Združene banke 10-letni kredit z dveletnim odlogom plačila po 5 % letni obrestni meri.

Alojz Boc

MIKRORAČUNALNIŠKI SISTEM V RC VODENJA ELEKTROGOS- PODARSTVA SRS

Pred približno letom dni so se sodelavci Odseka za avtomatiko in biokibernetiko in predstavniki Elektrogospodarstva SR Slovenije dogovorili o izdelavi mikroprocesorskega zbiralnika in prikazovalnika podatkov o stanju elektroenergetskega sistema Slovenije. Dve desetletji stari analogni instrumenti, ki so jih do sedaj uporabljali v dispečerskem centru pri svojem delu, dispenčerm niso več omogočali pregleda nad vedno večjim številom podatkov, ki prihajajo preko telemehanskih naprav v republiški center vodenja v Ljubljani. Zato je bilo možno, da so nastajale velike razlike med proizvodnjo in porabo električne energije, kar je povzročalo, poleg motenj v distribuciji, tudi negativne finančne posledice.

Sodelavci Elektrogospodarstva Slovenije so s pomočjo sodelavcev odseka za avtomatiko in biokibernetiko pripravili celoten idejni načrt. V odseku za avtomatiko in biokibernetiko so razvili mikroračunalniški sistem, ki zajema vse podatke, jih obdela in prikaže preko videozaslona v sedmih smiselno urejenih tabelah. Tabele prikazujejo trenutno stanje slovenskega elektroenergetskega sistema: izmenjava energije med SR Slovenijo, SR Hrvatsko, Italijo in Avstrijo, proizvodnjo in porabo električne energije, proizvodnjo posameznih generatorjev v slovenskih termo in hidroelektrarnah, vrednosti napetosti na daljnovodih v posameznih razdelilnih transformatorskih postajah itd. Vsi podatki, ki jih ima dispečer na zaslonu, so zaradi pretvorbe in prenosa stari največ okrog 20 sekund, kar mu omogoča, da v primeru potrebe učinkovito ukrepa. V nadaljevanju tega dela nameravamo vključiti v sistem še tiskalnik, ki bo omogočal dokumentiranje stanja in sprememb elektroenergetskega sistema za vsako uro posebej.

Sistem za zbiranje in nadzor podatkov slovenskega elektroenergetskega sistema vodi mikroračunalnik

DARTA 80, ki je bil razvit v odseku za avtomatiko in biokibernetiko za potrebe procesne in merilne tehnike in bo prišel v redno proizvodnjo Iskre TEI v Horjulu. Sodelavci odseka so zaradi specifičnosti uporabe mikroračunalnika kot zbiralnika prostorsko in časovno distribuiranih podatkov razvili vso dodatno potrebno instrumentalno in programsko opremo tako, da je celoten projekt delo slovenskih strokovnjakov. S tem smo dokazali, da smo sposobni razviti sistem

za delo v realnem času, ki je enakovreden in običajno cenejši od podobnih tujih sistemov.

Mikroračunalniški zbiralnik in prikazovalnik podatkov se pri rednem delu republiškega centra vodenja uporablja že okoli mesec dni; odziv njegovih uporabnikov je več kot ugoden. Pri njegovi izdelavi so sodelovali naslednji sodelavci odseka za avtomatiko in biokibernetiko: dr. J. Tasič, dr. L. Lenart, J. Zalar, M. Mali, J. Opeka in M. Jovan. M. Jovan („Novice“—Inst. J.S.)

Nujne spremembe v statutu ZKJ

O pooblastilih in načinu dela organov ZKJ do 12. kongresa

Branko Mikulič je na seji CK ZKJ dejal, da so se komunisti v neizmerni žalosti, vendar pa dostojanstveno, delavski razred, narodi in narodnosti Jugoslavije poslovili od svojega Tita. Več kot štiri desetletja je bil tovariš Tito na čelu KP oziroma ZKJ. Na 10. kongresu ZKJ so ga izvolili za predsednika ZKJ brez omejitve trajanja mandata. S smrtjo tovariša Tita je ZKJ ostala brez svojega predsednika. „Soočeni s to nenadomestljivo izgubo moramo na današnji seji sprejeti sklep, ki bo urejal, kateri organ ZKJ bo opravljal funkcije in pooblastila predsednika ZKJ do 12. kongresa.“

Mikulič je dejal, da so za trajno ureditev tega vprašanja nujne večje spremembe v statutu ZKJ, ki jih je mogoče izvesti le na kongresu ZKJ. Ko je o tem razpravljalo, je predsedstvo CK menilo, CK predlagati, da za zdaj ne bi izvedli nikakršnih sprememb v statutu ZKJ ampak da bi v okviru priprav za 12. kongres opravili razpravo in priprave za ustrezne predloge sprememb in dopolnitev statuta ZKJ. Do takrat pa morata CK in predsedstvo delati v skladu s svojimi dolžnostmi in pooblastili statuta ZKJ, poslovnik o organizaciji in načinu svojega dela in sklepi, ki ga bo CK sprejel danes.

Predlagane odločitve predvidevajo med drugim, da do končne ureditve v statutu ZKJ statutarna pooblastila in dolžnosti predsednika ZKJ opravlja CK ali po njegovem pooblastilu predsedstvo ZKJ.

Po posvetovanjih v predsedstvih centralnih in pokrajinskih komitejev je predsedstvo CK ZKJ sklenilo CK predlagati, da v predsedstvu CK namesto predsedujočega uvedejo funkcijo predsednika predsedstva. To bi v celoti ustrezalo rešitvam, dogovorjenim s tovarišem Titom, ki jih je CK sprejel, ko je sprejemal poslovnik o organizaciji in načinu svojega dela.

V tem sklepu so, je dejal Mikulič tudi določila v zvezi z volitvami predsednika predsedstva z enoletnim mandatom in sekretarja predsedstva z dvoletnim mandatom, kot tudi načelo o zanesljivosti kadrov iz republiških in pokrajinskih organizacij ZK na teh dolžnostih. Vsa ta vprašanja so zdaj urejena v poslovniku o organizaciji in načinu dela predsedstva. S tem, da jih bo vnesel v besedilo predlaganega sklepa, bo CK izrazil tudi svojo pripravljenost, da dosledno uresničuje pobude tovariša Tita o kolektivnem delu kot tudi vse druge sklepe in stališča dogovorjena s tovarišem Titom.

Pooblastila predsednika ZKJ, da opravlja posvetovanja in predlaga sestavo predsedstva CK kot tudi njegove morebitne spremembe, naj bi opravljal CK, in sicer tako, da bi sestavil posebno komisijo. Ta komisija bi v prihodnje opravljala posvetovanja in dajala predloge za volitve predsedujočega in sekretarja predsedstva ter izvršnih sekretarjev predsedstva CK.

Na 12. kongresu ZKJ bo s statutom ZKJ določen predsednik organa ZKJ, ki bo po položaju član predsedstva SFRJ. Predsedstvo tudi predlaga, da bi danes sprejeli sklep, da bo do 12. kongresa predsednik predsedstva CK ZKJ po položaju član predsedstva SFRJ.

Skupaj s predlogom sklepa o urejanju pooblastil in načinu dela organov ZKJ do 12. kongresa je tu še predlog sklepa o spremembah in dopolnitvah poslovnika o organizaciji in načinu dela ZKJ.

S temi predlogi je seznanjena tudi komisija za statutarna vprašanja ZKJ. Komisija je potrdila, da po statutu ZKJ te sklepe lahko sprejmejo, je dejal Branko Mikulič.

DO ISKRA COMMERCE

Celjski Elektrosignal — naš pogodbeni servis

(Nadaljevanje z 2. strani)

televizijske sprejemnike, ki odpovedujejo zlasti zaradi slabih elementov — kondenzatorjev, diod, transformatorjev in še česa.

Med pogovorom, ki so se ga s strani Elektrosignala udeležili vodja servisa Martin Selič, vodja RTV delavnice Marjan Lakner in vodja razvoja Ervin Sršen, je beseda nanesla tudi na prihodnje sodelovanje med obema kolektivoma. Sogovorniki poudarjajo, da obstajajo velike možnosti za nadaljnje sodelovanje med Iskro in Elektrosignalom, to pa ne samo na področju servisiranja, pač pa bi celjski kolektiv z veseljem postal Iskrin kooperant na proizvodnem področju, zlasti na področju profesionalne tehnike. Možnosti so torej velike.

Vodilni delavci Elektrosignala so ob koncu našega obiska omeli še en problem, to pa je problem nizkih pavalov za pogodbeno servisno mrežo. Navedli so tudi nekaj števil. Elektrosignal dobi od Iskre za popravilo črno-belega televizorja 87 dinarjev, barvnega televizorja 190 dinarjev,

radijskega sprejemnika 70 dinarjev, stabilizatorja 30 dinarjev. Cene za servisiranje električnih ročnih orodij so kot pravijo, višje od približno 160 do skoraj 320 dinarjev. Ob tem se v Elektrosignalu sprašujejo, če dobi tudi Iskrin centralni servis v Rožni dolini takšne pavalše kot oni. Poudarjajo, namreč, da v tem primeru Iskrini serviserji v Ljubljani gotovo delajo izgubo.

Seveda smo se o tem pozanimali tudi v Rožni dolini. Povedali so nam, da je temeljna organizacija Servis iz Iskre Commerce že letošnjo pomlad predlagala delovni organizaciji Široka potrošnja, da naj poveča pavalše za pogodbeno servisno mrežo. V Škofji Loki so temu predlogu delno prisluhli, še vedno pa ne v tolikšni meri, da bi bilo servisiranje izdelkov Široke potrošnje ekonomsko uspešno. Problem nizkih cen pogodbenih servisov je torej še vedno odprt in bi ga morali čimprej rešiti, kajti razumljivo je, da nihče ne bo prostovoljno delal z izgubo, zlasti ne za nekoga drugega.

Lado Drobež

v OZD, prav tako se je potrebno v okviru podpisnikov družbenega dogovora o inovacijah dogovoriti, da se uvede enoten sistem statističnega spremljanja nastalih in uporabljenih inovacij kot sestavnih del družbenih informacij, kar nam bo omogočalo, da bomo razpolagali s točnejšimi podatki o razvoju inovacijske dejavnosti.

V SRS je treba na ustrezen način organizirati službo za pospeševanje tehnološkega razvoja kot pomoč OZD pri uveljavljanju ustvarjalnosti v OZD, pri izpeljavi posameznih inovacijskih procesov, pri dajanju nasvetov s področja inovacijske dejavnosti in pri zagotavljanju ustreznih informacij na tem področju.

Podpisniki družbenega dogovora o inovacijah morajo spodbuditi čim tesnejše samoupravno povezovanje znanstveno-raziskovalnega dela in njegovih dosežkov z delom za razvoj materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti. Zagotoviti je treba učinkovitejšo združevanje dela in sredstev OZD z raziskovalnimi organizacijami in skupnostmi ter čim hitrejšo in smotno uporabo dosežkov v praksi.

Za doseganje uspehov na področju inovacijske dejavnosti je treba v obdobju uveljavljanja preobrazbe usmerjenega izobraževanja vnašati v učne procese na vseh ravneh vsebinske dopolnitve in metodološke prijeme, ki bodo spodbujali ustvarjalnost ter usposabljali delovne ljudi za sodelovanje v inovacijskih procesih. Pri tem je treba posebno pozornost posvetiti formiranju učnega kadra in pritegniti razvojne kadre in njihove organizacije v izobraževalni proces.

V vse oblike izobraževanja moramo vnašati spoznanje o družbeni vlogi novega znanja in tehničnega napredka; zato je treba vzpodbujati motiviranje in popularizacijo razvoja sposobnosti in ustvarjalnosti mladih in vseh zaposlenih ter dopolnilno in specialistično izobraževanje na vseh področjih.

V mednarodni menjavi znanja in tehnologije je treba načrtno odpravljati odvisnost od tuje tehnologije in tujih označb blaga in storitev, obenem pa težiti k čim večjemu izvozu proizvodov in storitev z večjim deležem ustvarjalnega znanja in tudi k izvozu našega znanja kot bistvene sestavine višjih oblik dolgoročnega gospodarskega sodelovanja s tujino, še posebej z deležniki v razvoju.

Pospešeno je treba uresničevati družbene dokumente o kadrovski politiki in organizirati proizvodno-inovacijske oddelke ali druge organizacijske oblike v OZD. Pri tem mora biti razvojni kader, ki prenaša dosežke raziskav v ne-

posredno prakso, v čim večji meri programsko in dohodkovno vezan na osnovni proizvodni proces.

11. Ugotavljamo, da je politična klima pospeševanja in stimuliranja inovacijske dejavnosti dokaj ugodna na republiški ravni, ni pa v zadostni meri prodrla v občine in v OZD.

Zato je potrebno, da družbenopolitične organizacije usmerijo svoje nadaljnje aktivnosti za pospeševanje inovacijske dejavnosti predvsem v združeno delo; OOS in samoupravni organi TOZD morajo vsako leto obravnavati inovacijsko dejavnost v konkretni TOZD in DO, prav tako pa morajo OOS naloge s tega področja vnesti v delovne načrte, s katerimi je potrebno podrobneje opredeliti svoje naloge.

12. OOS so dolžne, da zagotovijo v OZD dogovor:

1. Da bodo samoupravni organi v tozidnih oblikovali politiko inovacijske dejavnosti in skrbeli za njeno izvajanje.
2. Da bo delavcem v OZD v razpravah o zaključnem računu posebej prikazan dohodek, ki je nastal na osnovi inovacij, prav tako tudi posebna nadomestila avtorjem inovacij.
3. Da bodo TOZD v letnih planih predvidele sredstva za financiranje inovacij.
4. Da bo pri kadrovanju na vodilna delovna mesta v OZD upoštevan kandidatov odnos do razvijanja inovacijske dejavnosti ter uveljavljanja lastnega znanja v praksi.
5. O nalogah poslovnih organov in strokovnih služb na področju inovacijske dejavnosti.
6. O merilih za stimulacijo udeležencev v inovacijski verigi, ki morajo zagotavljati odvisnost posebnih nadomestil od doseženih dohodkovnih in drugih rezultatov; v sistem nagrajevanja je treba poleg avtorjev inovacij zajeti tudi druge delavce, ki sodelujejo pri uresničevanju inovacij. Z ustrezno materialno stimulacijo je potrebno pospeševati tudi vsako obliko ustvarjalnosti na sploh.
7. O nadaljnjih aktivnostih za sprejemanje oz. dograjevanje ustreznih samoupravnih splošnih aktov s področja inovacijske dejavnosti; v sredinah, kjer so inovacijsko dejavnost že normativno uredili, pa morajo zagotoviti ustrezno vsebinsko uveljavitev.
8. O različnih oblikah moralnih priznanj avtorjem inovacij.

13. V svojih internih samoupravnih aktih morajo TOZD upoštevati:

- da se inovacijski predlogi formirajo kot družbena sredstva oz. kot materialne pravice

- da v proizvodnjo prenešene inovacije predstavljajo produkcijska sredstva oz. delovna sredstva (227. čl. ZZZ)
- da se v proizvodnji uporabljene inovacije kot materialne pravice prenašajo v osnovna sredstva OZD, če je njihovo trajanje nad eno leto (čl. 228 ZZZ)
- da se vrednost teh materialnih pravic nadomešča iz amortizacije na podlagi ZZZ (čl. 106) in zakona o amortizaciji (Ur. l. SFRJ št. 58—76, čl. 6)

Na ta način bomo ustvarili tudi enega izmed stalnih virov financiranja inovacijskega dela.

14. Pri vzpodbujanju in razvijanju inovacij v OZD morajo sodelovati tudi društva izumiteljev, društva inženirjev in tehnikov in organizacije ljudske tehnike. Zvezo izumiteljev moramo neprestano krečiti kot družbeno organizacijo na vseh nivojih, da bo sposobna nositi razvoj izumiteljstva in nuditi strokovno in organizacijsko pomoč inovatorjem pri reševanju njihovih problemov.

15. Za popularizacijo inovacijske dejavnosti je izredno pomembna vloga sredstev javnega obveščanja. Zato je potrebno, da sredstva javnega obveščanja objektivno in več informirajo in popularizirajo pomen inovacij za razvoj naše družbe ter dosežke posameznikov in OZD na področju inovacij.

16. Udeleženci posvetovanja podpiramo idejo, da se v SRS vsako leto organizira razstava inovacij. Le-ta naj vsega prikaz dosežkov množične inovacijske dejavnosti v OZD, dosežkov v okviru raziskovalnih organizacij, nagrajena dela v posameznih občinah, dosežke nagrajencev Sklada Borisa Kidriča, prvomajskih nagrad in drugih inovatorjev.

Na osnovi sprejetih sklepov posvetovanja naj koordinacijski odbor podpisnikov družbenega dogovora o inovacijah najkasneje do 30. junija konkretizira sprejete sklepe in naloge vsakega od podpisnikov. Podpisniki naj pri pripravi svojih akcijskih programov upoštevajo usmeritve, ki so bile podane v uvodnem referatu, 1) v razpravi in v sklepih posvetovanja. Po potrebi naj se tudi dopolni oz. dogradi družbeni dogovor o inovacijah.

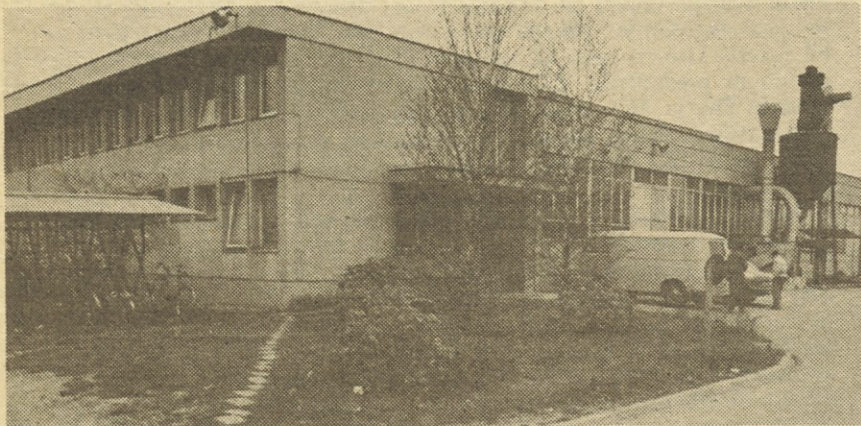
Prav tako naj OOS zagotovijo, da bodo o nalogah in usmeritvah, ki so pomembne za OZD, razpravljali samoupravni organi in da bodo v okviru strokovnih in upravnih organov v OZD sprejeti ustrezni programi aktivnosti za nadaljnje razvijanje inovacijske dejavnosti, predvsem pa, da bo inovacijska dejavnost v OZD obravnavana kot sestavni del normalnega poslovnega procesa.

TOZD MAGNETI

Z novo opremo v novo tovarno

V Magnetih že kar dobri dve leti čakajo na uresničitev načrtov nove, sodobne, visokoproduktivne tehnologije. Ker pa jim manjka prostora, morajo prej doizdati nekaj več prostorov, kot jih imajo sedaj in vanje bodo postavili novo opremo. Žal pa se investicija, oz. njen začetek kar predolgo odrova. Urbanisti, banke, celo hitra cesta so izvedbo načrta zavlačevali kar dve leti. No, ko bo ta članek objavljen, bodo verjetno temelji že izkopani.

kar dobro zaključili s pozitivno bilanco, niso pa zadovoljni s proizvodnimi uspehi, ki bi lahko bili boljši, če bi lahko uporabili nove stroje, ki so jih že kupili. Tako so v polletju proizvodnjo izpolnili z 42,5 % letnega programa, na domačem trgu so prodali 104 % v primerjavi z lanskim letom, izvoz pa je bil daleč slabši od lanskega. Tako so ob koncu junija dosegli sicer 8 % večji celotni prihodek kot lani v istem času, žal pa je to le 39 % letošnjega načrtovanega celotnega prihodka. Dohodek je 13 % večji od lanskega v prvem polletju, to pa

Magnet danes.

Gradnja je nujno potrebna, saj je nova tehnologija pogoj za posodobitev proizvodnih zmogljivosti. Z novo visokoproduktivno opremo bodo kos velikim naročilom in potrebam zlasti na jugoslovanskem trgu. Precej magnetnega programa proizvajalci elektronike in elektromehanike namreč še uvažajo, kar pa je seveda v zaostrenih pogojih težavno. Prav zato imajo Magneti, kot izključni proizvajalec tridih magnetov v Jugoslaviji zelo hvalježno nalogo, nadomestiti uvoz z domačimi izdelki in zato po raziskavi trga naročil ne bo manjkalo.

V tej TOZD so prvo polletje sicer

pomeni 40 % letošnjega letnega programa.

Zelo pa si prizadevajo za večji izvoz, ki je letos odpadel zaradi izpada največjega naročnika iz inozemstva. Zato iščejo nove kupce, kar je zlasti pomembno za drugo leto, ko bodo z novo tehnologijo proizvajali znatno več kot letos.

Novo tovarno, ali bolje rečeno rekonstrukcijo in nekaj večji delovni prostor od sedanjega bo gradil Vegrad iz Velenja, ki je bil ob razpisu najboljši in najugodnejši ponudnik.

F. Kotar

TOZD UPORI ŠENTJERNEJ

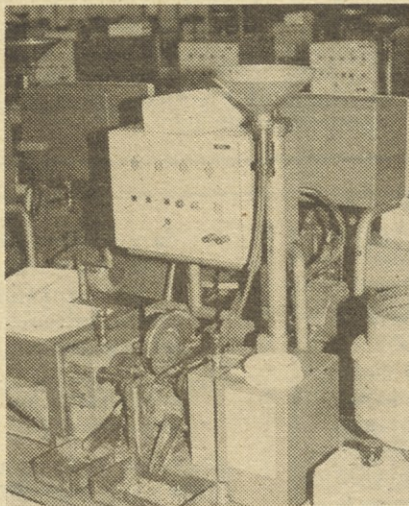
Tudi v zaostrenih pogojih gospodarjenja se znajdejo

Postati neodvisen od uyoza, doma poiskati tudi zahtevne materiale in to predvsem kvalitetne, res ni enostavno. To zahteva precej strokovnega dela, saj je znano, da manjka specializiranih proizvajalcev. Doslej smo bili navajeni, da smo po svetu poiskali nekoga, ki določeno surovino proizvaja in smo jo kupili. In zakaj je ne bi naredili doma? Če ne mi, v naši tovarni, pa kdo, ki se s podobno proizvodnjo že ukvarja.

Tako nekako bi lahko strnili razmišljanja tehnologov iz šentjernejskih Uporov. Ti so bili doslej namreč precej vezani na uvoz nekaterih polizdelkov. Uvoz pa jasno zmanjšuje akumulacijo in žre dragocene devize. Zato so v tej TOZD že poiskali oziroma dobili vzorce za nekatere polizdelke pri domačih proizvajalcih. Tako je s papirjem za opasovanje, ki so ga zamenjali z domačim cenejšim natron papirjem. Prav tako so naredili z žico, ki so jo doslej uvažali, zdaj jim jo dobavljajo Lebane – 1. maj.

Seveda pa take zamenjave niso tako enostavne. Ti dobavitelji lahko te izdelke naredijo. Vendar manjka izkušenj, saj doslej še nihče ni od njih zahteval prav te kvalitete, takšne uporabnosti in namembnosti. Zato so stopili skupaj oboji strokovnjaki, bodoči porabniki in proizvajalci. Dogovorili so se kaj hočejo, kakšno robo in kdaj. Preizkusili so vzorce, ugotovili porabnost in pomanjkljivosti. Dobavitelj se je potrudil in ustregel zahtevam. In produkt? Kar so nameravali že dolga leta, to jim je zdaj uspelo. Dobiti enakovreden domač material, ki so ga doslej uvažali.

Ob tem pa je treba še dodati, da smo premalo informirani o tem, kaj naše tovarne delajo in kaj bi se lahko delale. Često „sosed ne ve, kaj delajo za nasprotno tovarniško ograjo,“ pravijo v Šentjerneju. Zato bo treba še več povezovanja in najsodobnejših tudi komercialnih prijemov, tako za prodajo, kakor tudi za nakup surovin in polizdelkov. Sicer pa v Uporih ne

V šentjernejskih Uporih je tudi vse več avtomatizacije – doravnava uporabnosti, stroj so naredili doma.

manjka izkušenj. Dolgoletni izvoz nad polovico proizvodnje jim je izostril čut za kvaliteto, za solidno partnerstvo kot tudi za ekonomiko poslovanja. Zahtevni zahodni trg jim je v dolgoletnem izvoznem prizadevanju postavil nešteto trdih in strogih pogojev, ki pa so jih v Tovarni uporov uspešno zadovoljili in si tako izostrili čut za odgovorno in korektno sodelovanje z najzahtevnejšimi kupci. FY

Mizar Stane Mikuž v trboveljski kuhinji popravlja, kar je med letom odletelo.

Tudi med kolektivnim dopustom niso mirovali

Kolektivni dopusti so kaj primeren čas, da se po tovarnah postori vse tisto, česar ni mogoče opraviti takrat, ko trakovi in stroji tečejo. Takrat navadno pomijejo vse šipe, belimo in naredimo večje premike strojev. Tudi redna letna vzdrževalna dela na zahtevnejših strojih pridejo na vrsto ob takih priložnostih. No, tudi letos je bilo tako.

„Zanimivo, med dopustom delamo največji garači in poklicni gobčaci: „me je pozdravil med smehom zamaščen „remontar“. Menda je res tako. Začel sem v Šentjerneju. V TOZD Hibridi in potenciometri so mehaniki pravkar postavljali pregrado med običajno in posebno proizvodnjo v Hibridih. Tu bodo opravljali zahtevnejše delo, ki terja bolj čisto in enakomerno klimo. Hkrati so popravljali tudi nekatere stroje, pač redne letne remonte.

V Uporih pa sem našel vodjo elektro – vzdrževanja Metoda Krvina, ki se je pravkar ubadal z velikanskim elektromotorskim rotorjem. „Kar veliko dela je, če hočemo opraviti vse, česar ne moremo med redno proizvodnjo. Pregledati moramo vrsto avtomatov v proizvodnji in vso važnejšo električno instalacijo, opraviti vzdrževalna dela na elektromotorjih in zlasti v kompresorski postaji. Ta se namreč ne sme ustaviti med delom, saj bi to pomenilo, da bi obstal precejšen del redne proizvodnje.“

Poleg teh opravil pa je treba marsikaj podmazati, razdreti in pregledati motorje, urediti in očistiti prezračevalne naprave, ki se tudi ne smejo ustaviti „ob delavnikih“.

Tudi računovodkinji v HIPOT in Uporih sta bili pri delu. No, ti dve nista ravno delali remontov, pač pa sta se ukvarjali z zadnjimi številkami polletnega poročila.

V Kostanjevici pa je nova tovarna že pod streho, delavci novomeške Pionirja so se lotili že podov in instalacij.

Odpeljal sem se v Žužemberk. Že vratar me je skoraj nagnal. „Pri nas pa smo že marsikaj postorili zadnje dni pred kolektivnim dopustom, zlasti zadnji vikend.“

Metod Krvina in Stane Kumljanc se uspešno upirata napakam na motorjih v Uporih.

Tako je zdaj tovarna zares zaprta. Sicer pa smo delali zadnje tedne, posebno pred dnevom Iskre kar po vse dni. Tudi ponoči je bilo treba narediti marsikaj, da smo lepo pripravili vse potrebno za domačo dvajsetletnico in za proslavo dneva Iskre.“

Tudi v Trbovlje, v Polprevodnike sem jo mahnil. Dežurni je bil prav direktor Adi Peitl. „Remont delamo, vsi, tudi jaz. Pravkar sem urejal stare zapisnike in dopise. Papirne vojske se nabere kar preveč. Sicer pa smo sredi velikega rednega letnega remonta po vsej tovarni. Tudi nekaj večjih posegov bomo naredili. Tako reorganiziramo obrat materialov difuzije. Precej

Stane Pirnar v svojem elementu (Hipot Šentjernej).

strojev in naprav bomo prestavili in tako pripravili racionalnejšo tehniko pot v tem oddelku. Tudi oddelek peletizacije (izdelovanje tablet) bomo precej preuredili in položili nova tla, ki so jih razžrle kisline pri kemičnem procesiranju med redno proizvodnjo.

Galvanika bo v celoti obnovljena in očiščena, napeljali bomo nove instalacije in opravili „Srednja popravila,“ kot pravimo

malo večjim vzdrževalnim posegom. Kuhinjo in jedilnico bomo pobelili in povsod položili nova tla. Kjer se je, mora biti čedno,“ je zaključil direktor Peitl.

In še naprej v Mokronog! Pot iz Trbovelj, če greš po bližnji pelje skozi Radeče, kjer delajo najboljši papir. Tudi papir za bankovce. Malce sem vzdihnil po tem papirju, zlasti potiskanem, a žal teh vzdihov ni slišal nihče. Makadamska cesta se strmo dvigne skozi gozdove Brunka. Tu so včasih sejmarje, ki so se vračali z zasavski sejmov z izkupčkom od živine, napadali roparji. Mene so pustili v miru. V Mokronog sem prišel z vsemi prebitimi parami, ki sem jih premogel. Sicer pa reveža še pes ne povoha.

V mokronoških Elektrolitih je bilo živahno kot na sejmu. Vodja proizvodnje France Šunta je povedal, da poleg letnih vzdrževalnih del končujejo tudi selitev strojev v novo tovarno.

V novi tovarni pa je bilo že ob vhodu

živno. Delavci grosupeljskega gradbenega podjetja so urejali zadnje malenkosti pri ureditvi okolice. Nasipali so zelenice, pravljali dovoze in parkirne prostore za asfaltiranje in čistili, kar je ostalo za zidarji.

V tovarni brnijo novi stroji, avtomati za izdelavo elektrolitskih kondenzatorjev. Sicer stroje šele preizkušajo, vendar iz njih že bruhajo stotisoči elektrolitov, ki so jih prej izdelovale delavke na trakovih v montažah. Vsekakor velik napredek. „Samo tega smo si želeli dvajset let,“ mi je rekla delavka ob ogromnem stroju.

V nekem kotu sem našel Zvonka Jerina, ki je popravil manjšo napravo, ki se je nekaj skujala. Pomagal mu je Nace Jelovšek. „Vidite, mi se grejemo tule, čeprav je kolektivni dopust. Ostali so v prikolihah v Vrsarju in na Krku,“ se je pošalil Zvonko, ki bo tudi sam kmalu odšel „namakati kožo v slano vodo“, kot mi je pojasnil Nace.

KF

TOZDELEKTROLITI MOKRONOG

Mladi odločajo, mladi vodijo

„Pri nas je bil državni udar. Mladinci, ali bolje mladinke so prevzele vodstvo,“ mi je med smehom povedala starejša delavka v mokronoški Iskri. „Pa ne vozijo slabo, veste,“ je končala. Na zadnjih volitvah so namreč v družbenopolitičnih in samoupravnih organih na predsedniška mesta izvolili večinoma dekleta, mladinke. Pred kratkim smo jih obiskali in jih povprašali, kako delajo, česa so se lotili in kakšne načrte imajo.

MARJETA POVŠE, predsednica OO ZSMS: Kar živahni smo. Mladincem v TOZD Elektroliti nikoli ne zmanjka dela in idej. Letos spomladi smo začeli z delovnimi akcijami pri gradnji, oz. urejanju okolice nove tovarne.

Veste, marsikaj lahko naredimo udarniško in tako smo prihranili že kar lepo število milijonov. Vse to naredimo popoldne, ali v soboto, se pravi v prostem času. Tudi na občinsko delovno akcijo smo šli in Titovo štafeto smo zelo slovesno sprejeli.

Kulturnega dela je manj, precej pa se ukvarjamo s športom in smo dosegli nekaj lepih rezultatov na občinskih tekmovanjih. Tudi na Iskrinih igrah v Novi Gorici smo tekmovali.

• LUDVIK LOVŠE, sekretar OO ZK: Predvsem rešujemo najaktualnejše naloge s področja stabilizacije. Zadolžili smo posamezne člane za čisto konkretne naloge v gospodarjenju in vodenju pod vidikom ustalitve. Ti člani ZK se poslužujejo tudi strokovnih služb in tako skrbijo za dosledno izvajanje stabilizacije. Premiki se že kažejo na več področjih, zlasti pa v prizadevanju za zamenjavo uvoženih surovin z domačimi.

Poleg tega komunisti tvorno sodelujemo pri živahnih premikih v naši proizvodnji, gospodarjenju in družbenopolitičnem delu; delo pri nas namreč ne teče čisto normalno, saj se postopoma selimo v novo tovarno in

je zato polno tekočih zadev, ki jih je treba reševati sproti.

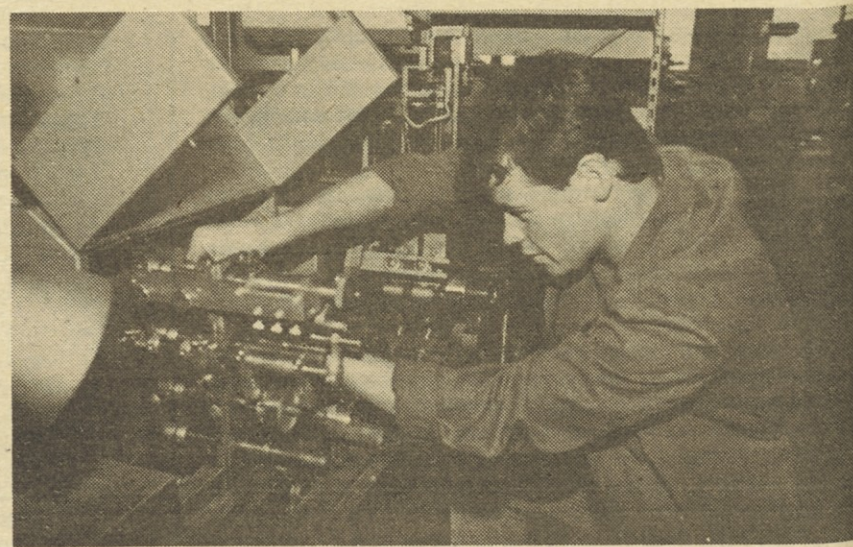
Zlasti tehnologi in razvojniki živo in tvorno delajo, saj je treba ob prehodu na popolnoma novo tehnologijo narediti marsikaj novega, izgladiti neskladja in najti vrsto tehničnih rešitev. Pri vsem tem je ZK aktivna in tvorno sodeluje na vseh področjih.

SLAVICA JURGIČ, predsednica delavskega sveta: Seveda se največ ukvarjamo z uvajanjem proizvodnje v novi tovarni. Ob vsem tem pa se ves kolektiv vključuje v stabilizacijo. Tako smo režiji naredili po 10 norm ur v proizvodnji, seveda smo delali tako enostavno delo, ki ga vsakdo lahko zgrabi takoj. To stabilizacijsko delo smo, razume se, naredili v prostem času, popoldne.

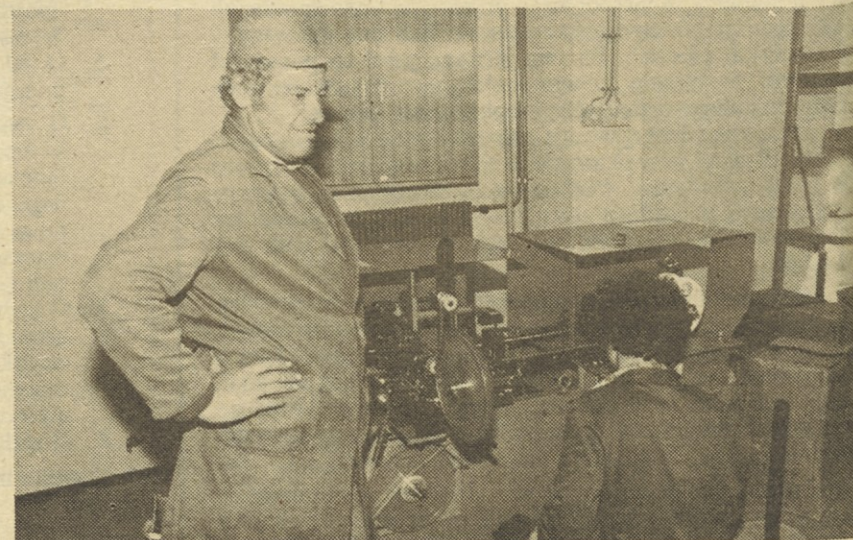
Tudi drugod varčujemo, toda pametno. Proizvodnja mora teči čisto normalno, čeprav hočemo precej prihraniti pri kilometrih, zaposlovanju in drugod.

MARIJA JEVIKAR, predsednica sindikata: Pred kratkim smo v našem sindikatu organizirali udeležbo na proslavi Dneva Iskre. Preko 100 nas je šlo. Kar težko nam je bilo, ko ste pisali, naj bi Dan Iskre „stabilizacijsko“ odpadel. Pri nas redno hodi vsako leto na proslavo Iskre nad polovico kolektiva. Imamo pač radi Iskro.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Jože Bevc, dober alpski smučar iz Polprevodnikov tudi v remontu ne popusti.

Zvonko Jerin pri delu ob asistenci Naceta Jelovška v Mokronogu.

Z neposrednim pristopom največji uspeh

Pred sezono kolektivnih dopustov smo pisali o uspešni propagandni akciji ljubljanske filijale Iskre Commerce v Trebnjem, ki je v sodelovanju s široko-potrošnja TOZD Prodaja pomenila začetek „turnee“. Takšnih akcij je bilo v organizaciji ljubljanske filijale IC nato še več – v Kranju, Novi Gorici, Tolminu, vodil pa jih je vodja biroja trgovskega blaga te filijale Jani Šavs. Kako ocenjuje prve uspehe takšnega, neposrednega pristopa prodajalca k kupcu, je bilo prvo vprašanje, ki smo mu ga zastavili. Zanimalo pa nas je še nekaj – so se vložena sredstva izplačala? Bi bilo po njegovem mnenju takšne akcije potrebno še nadaljevati? Kakšen je bil odziv tistih, ki jim je bilo prizadevanje namenjeno – kupcem torej? Kaj takšna akcija predstavlja za trgovca? V katerih krajih bi bilo potrebno še organizirati podobne predstavitve in kako?

„Akcije, ki smo jih pripravili doslej, večkrat opravičujejo vložena sredstva. Ne le – to moram še posebej poudariti – da je strošek takšnih demonstracij minimalen, neprimerljiv z vsako drugo obliko propagande, tudi mnogo uspešnejši je, „nam je v odgovor na prvo vprašanje povedal Jani Šavs. „Poudarek demonstracij, ki smo jih organizirali do sedaj, je bil na električnem nožu, relativno slabo poznanim izdelku, ki je tudi po naši zaslugi naletel na zelo veliko pozornost in temu primeren nakup! Običajno je bilo, npr., da je trgovina v kateri smo se pojavili, še isti dan izpraznila zaloge tega izdelka! Prikazovali pa smo seveda tudi druge širokpotrošne artikole – mešalnike, kavne mlinčke, brivnike... S seboj smo imeli dele za drobne aparate, ki se najpogosteje

kvarijo – gumice itd. Zanimivo, kolikšne pozornosti smo bili tudi zaradi tega deležni. Ob tem pa smo bili presenečeni še nad izredno slabim poznavanjem izdelkov, ki so na prvi pogled že povsem „udomačeni“ mešalnikov na primer! Izkazalo se je, da je še vedno velika večina ljudi, ki ne ve, kaj bi s takimi pripravami počela, razen, da jih lepo spravijo v omaro!

Take akcije bi morale biti vsekakor stalne, stalna pa bi morala biti tudi ekipa demonstratorjev, ki bi bili lahko samo na ta način tudi najuspešnejši! Rezultat teh demonstracij pa je nadvse ugoden ne le za kupca, temveč tudi za prodajalca! Na ta način pride komercialist v neposreden stik s kupcem, s poslovodjo trgovske hiše, spozna vse probleme, ki jih sicer najbrž ne bi.

Prisli smo do še enega spoznanja. Zlasti, npr., v Ljubljani, bi bilo potrebno hkrati z novimi izdelki prikazovati tudi nekaj starejših, število artiklov na razstavi ni pa bi moralo biti omejeno. Prevelik zalogaj najbrž ne bi hasnil – bolje je temeljito prikazovati manj izdelkov, kot na splošno celoten proizvodni program Široke potrošnje. Tudi prodajni uspeh to dokazuje!

Takšne akcije so običajno zelo napore – bi se lahko delo olajšalo?

ŠAVS: „Res je, vsaka demonstracija je za demonstratorja izredno naporena, še zlasti, če to ni njegovo edino delo! Rešitev je torej na dlani – stalna demonstratorska skupina! Predlagal sem že tudi izdelavo standardiziranega pulta za take akcije. Izdelki bi morali biti razstavljeni pa tudi pritrjeni – težko je hkrati razlagati in s kotičkom očesa neprestano opazovati, kdo se je odločil prisvojiti izdelek, ki mu je všeč!“

Stane Fleschman

TOZD MONTAŽA, IDRIJA

V polletju večja produktivnost dela

Cela vrsta nepredvidenih ovir, ki so bile in so še prepreka uresničevanju planskih zadolžitvev idrijske Montaže elektromotorjev, je v pregledu polletnega gospodarjenja pokazala svoj delež. Rezultati stalnega pomanjkanja repromateriala, neplanirane spremembe v strukturi kupcev bi, resnici na ljubo, ob le nekoliko manjši prilagodljivosti lahko bili še bistveno slabši. Zdej pa se pravzaprav le uresničujejo napovedi direktorja, ki je v izjavi za naš list že pred časom dejal, da je največ, kar se pred realizacijo investicije lahko od tovarne pričakuje – poslovanje brez izgube.

Fizični proizvodni obseg v prvem polletju letošnjega leta so v Montaži elektromotorjev uresničili 82,4 %,

podatek pa je z ustreznim lanskoletnim kljub vsemu večji za 2,9 %. Vrednostna realizacija je nekoliko boljše, saj ocenjujemo, da so plan realizirali 85 %. Indeks lanskega in letošnjega vrednostnega obsega proizvodnje v prvih šestih mesecih je tako 113,9.

Od teh podatkov so mnogo bolj ugodni tisti, ki govorijo o zaposlovanju. Rast števila zaposlenih je popolnoma umirjena, saj je sedaj zaposlenih 374 delavcev, lani pa jih je bilo v tovarni 368. Žal se je zmanjšalo, vendar ne bistveno, število produktivnih zaposlenih, v celoti pa se je produktivnost v letošnjem polletju vseno povzpela za dobrih 11 %!

Ob navajanju fizičnega obsega proizvodnje nismo pojasnili odkod razlika

DO ELEMENTI

Mladi odločajo, mladi vodijo

Z leve na desno: Slavica Jurglič, Lukvik Lovše, Marija Jevnikar in Marjeta Povše.

(Nadaljevanje s 4. strani)

Letos nam je uspelo kupiti še tretjo prikolicu za počitnikovanje. Eno smo postavili na Krk, dve pa v Vrsar. Polne so vsi sezono. To je namreč dostopna oblika letovanja za vse nas, tudi za plitek žep. Vsakdo namreč kuha šam

in stroški niso dosti višji, kot bi bili doma.

Člane našega kolektiva smo malo razočarali, ker smo v letošnjem planu črtali letni izlet. „Šparamo“, ne gre drugače. Bomo pa drugo leto naredili izlet bolj živ.

KF

Kako se bomo soočili s problemi

Čas dopustov se je iztekkel in znova bo potrebno zavihati rokave, to pot v še bolj zaostrenih pogojih gospodarjenja, kar pomeni, da ne bomo imeli druge možnosti kot, da se nekompromisno soočimo z dejstvi, ki jih ni mogoče obiti. Še posebej bo to veljalo za DO Elektrozveze, saj reorganizacija še ni prinesla zaželenih rezultatov in to tako iz objektivnih kot subjektivnih vzrokov. Vendar to delo ne bo niti najmanj lahko. Veliko besed je bilo namreč že izrečenih po temeljnih organizacijah, kot tudi na delavskih svetih DO in sejah DPO, tudi takih brez „dlake na jeziku“ ni manjkalo, vendar pravih konstruktivnih odločitev, ki bi se jih vsi držali očitno ni bilo dovolj.

Zakaj je temu tako imajo delavci DO seveda svoja mnenja, ki so marsikdaj dokaj enotna, marsikdaj pa tudi ne. Očitno je le eno. Uspešno poslovanje delovne organizacije je možno, vendar samo z nekompromisnim soočanjem z dejstvi in zavestnim pristopanjem vseh delavcev k reševanju le-teh. Sem pa vsekakor sodi ugotovitev, da bo potrebno nekatere stvari najprej razčistiti, potem pa enotno in s skupnimi močmi nastopiti. Besedo smo tokrat prepustili sekretarju ZK v TOZD PMD Niku Zajcu:

„OOZK v TOZD PMD je obravnavala dograjevanje začete reorganizacije v TOZD in DO. Ugotovili smo, da sedanja stopnja reorganizacije ni primerna, kar še posebej velja za horjulsko lokacijo. Predvsem je preveč neproduktivnega režijskega dela. Svoje

Niko Zajc

ugotovitev smo že posredovali v naši DO, saj menimo, da je potrebno te probleme širše obravnavati. To je kompleksna zadeva in zato moramo vsi v DO pristopiti k njenemu reševanju, še posebej pa komunisti.

Prav tako smo lahko ugotovili, da nas je reorganizacija postavila v drugačne medsebojne odnose. Te moramo urediti z medsebojnimi samoupravnimi sporazumi o svobodni menjavi dela in z dohodkovnimi povezavami s TOZD – finalisti. K vsem delavcem in v vse sredine bo morala bolj kot doslej prodreti zavest, da smo celota in to tako v TOZD, DO, kot tudi širše družbe ter, da gospodarimo z nam zaupanimi sredstvi. Še vedno je med nami preveč zaprtosti, postavljamo nove plotove, prisotne pa so tudi kratkoročne koristi s ciljem pridobivanja čim višjih osebnih dohodkov. Skratka, prevečkrat hočemo takoj rezultate, ki jih brez združevanja sredstev in velike solidarnosti ne bomo dosegli.

Nadaljnja naša ugotovitev je, da je različna stopnja organizacije dela na vseh treh lokacijah ostala praktično na isti ravni, kot pred reorganizacijo. Obstaja le malo poenotenja in izboljšav. Celotno nasprotje, čedalje bolj se širi neenotnost. Da je temu tako lahko vidimo iz naše poslovne discipline in obnašanja posameznih enot.

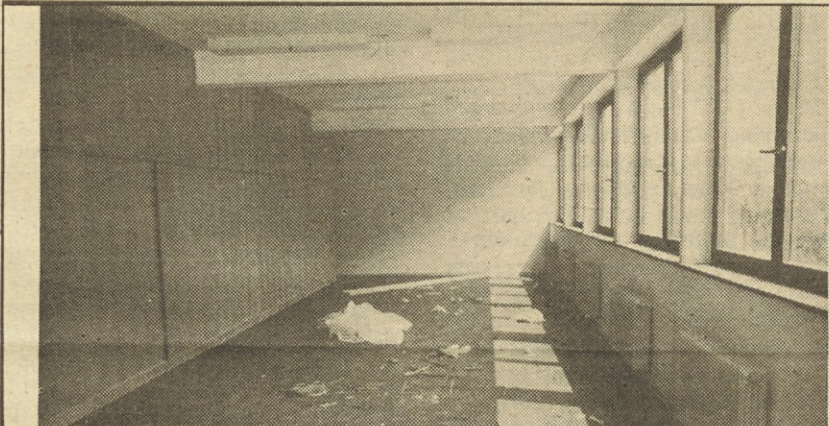
Prav tako v ZK čedalje bolj pogrešamo odkrito kritiko, stališče in več borbe mnenj. Preveč se bojimo zameriti drug drugemu. Prav tako se predradi pustimo voditi ne, da bi posegli v razpravo ter se odkrito pogovorili in našli boljše rešitve. Vse to je odraz lagodnosti. Nekateri člani ZK postajajo tako samo kimavci, ali kar je še slabše, izvrševalci pozicij, ki so jih vsilili nekateri posamezniki ali strukture. Za borbo idej je potrebna visoka stopnja idejne izrazbe, ki jo je potrebno stalno krepiti. Zmotno mislijo nekateri, da so s tem, ko so bili sprejeti v ZK, že čez noč postali idejno močni komunisti. Marsikdo je že nekaj let član ZK in se je zaradi tega, ker se ne izobražuje, v tem času idejno oddaljal od smeri ZK bolj, kot se zaveda. Hkrati pa je zapadel kritizizmu v vseh njegovih oblikah. Ti člani ne sodijo v ZK, ker jim je tuj program in statut ZK, saj kažejo to s svojim delom na družbeno političnem področju.

Vsem naštetim problemom bomo morali odslej posvečati večjo pozornost in to tako v ZK, kot ostalih DPO ter na to tudi ostro nastopiti in kršitelje poklicati na odgovornost, jih vzgojno kaznovati, če to ne bo zadostovalo pa odstraniti.

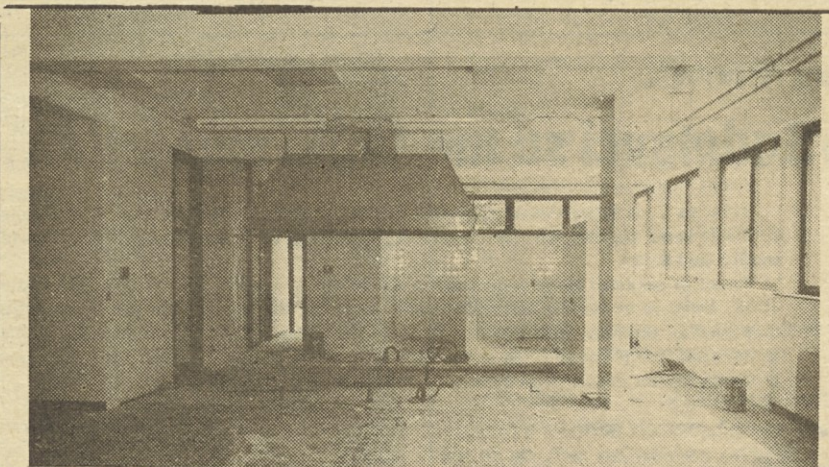
Seveda se povsem zavedamo, da ne smemo več ostati samo pri besedah – kar smo že prevečkrat, ampak moramo preiti k dejanjem.“

B. Č.

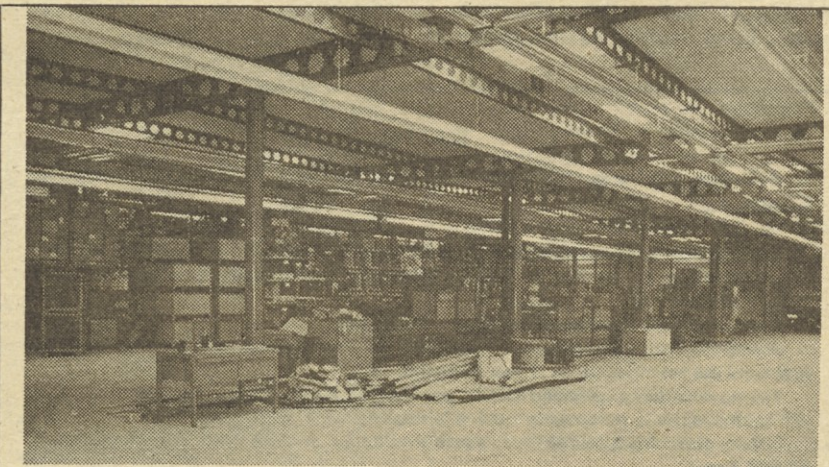
NOVA TOVARNA V OBJEKTIVU

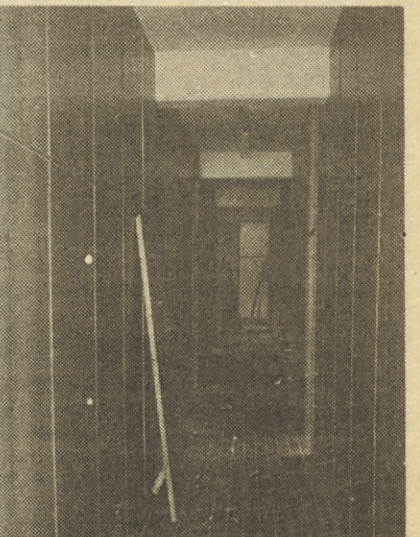
Prostor, skoraj dvorana, bo kmalu središče živahne nabavne, prodajne in planske dejavnosti TOZD. V tovarni poudarjajo zlasti pomen dobro delujočega a planskega oddelka, ki bo kmalu dobil vse drugačno vlogo kot doslej. Vzrok je jasen – z uresničevanjem investicije se bo obseg dela Montaže elektromotorjev domala podvojil!

V novih prostorih pospešeno delajo tudi na izgradnji nove tovarniške menze. Dela so že v zaključni fazi, zato ni odveč napoved, da bodo delavci kmalu delali v TOZD z dobro urejeno družbeno prehrano!

Proizvodna dvorana je popolnoma nared, čaka le še na montažo strojne opreme. Le-ta bo iz ZDA prispejala predvidoma septembra letos, čez dober mesec torej. V TOZD poudarjajo, da bo delo z novo opremo bistveno bolj drugačno kot doslej – mnogo bolj humano, saj bodo tekoče trakove namestili le na najbolj nujnih mestih. Število delovnih operacij, ki jih bodo delavci opravljali, se bo povečalo, po spoznanjih industrijskih psihologov pa bo tudi pristop do takšnega načina dela mnogo uspešnejši!

Hodniki so ozki in dobro izkoriščeni, ker so predelne stene hrbtni strani omar.

Sindikati in humanizacija dela

Predsedstvo RS Zveze sindikatov Slovenije je 23. junija 1980 sprejelo usmeritve in naloge organov in organizacij ZSS na področju humanizacije dela z vidika varstva pri delu, invalidnosti in zdravstvenega varstva.

Področje humanizacije dela je stalno prisotno v aktivnosti sindikatov in zato terja nenehno preverjanje, ki ga narekujejo vsakodnevna praksa in nova spoznanja. V sedanjih skupnih prizadevanjih za ustalitev našega gospodarstva, za večjo produktivnost, doseganje večjega dohodka, postajajo zahteve in možnosti za bolj humane delovne pogoje, še posebej na področju varnega in zdravega dela ter pri ohranjanju in razvijanju delovne sposobnosti, neizogiben sestavni del celovitih prizadevanj.

Da bi uveljavili vpliv delavcev tudi na planiranje humanih delovnih razmer in na izvajanje takšne politike na tem področju, si moramo odločiti prizadevati, da bodo vsa ta vprašanja sestavni del samoupravnih planov in programov vsake organizacije združenega dela, zlasti pa temeljnih organizacij, SIS zdravstvenega varstva, pokojninsko-invalidskega zavarovanja, socialnega varstva in skrbstva ter zaposlovanja in izobraževanja.

V OZD je treba temeljito proučiti položaj strokovnih služb, njihovo kadrovske usposobljenosti in delovanja, da bodo s svojim delom zagotavljale, da bo humanizacija dela sestavni del celovite razvojne politike vsake delovne organizacije.

VARSTVO PRI DELU

Varno delo moramo pojmovati kot nepogrešljiv del socialne varnosti delavca in kot bistveno prvo za rast produktivnosti in doseganje večjega dohodka. Zlasti je dolžnost vsake OZD, da sistematično spremlja dogajanje na tem področju in ugotavlja vzroke zaostajanja ter na tej podlagi načrtuje in uresničuje ukrepe za njihovo izboljšanje. Delavci morajo ob obravnavanju rezultatov gospodarjenja ob zaključnih in periodičnih obračunih obravnavati tudi ta vprašanja, dajati pobude za njihovo reševanje, vključevanje v delovne programe, samoupravne plane in v vsakodnevno delovanje samoupravnih organov.

Ob uspehih, ki smo jih dosegli na tem področju, ugotovljeni problemi

nakazujejo potrebo po nadaljnji bolj sistematični in poglobljeni aktivnosti. Pri načrtovanju nove tehnologije, preusmerjanju proizvodnje in širjenju proizvodnih zmogljivosti je treba upoštevati tudi vplive in posledice na zdravje in delovno sposobnost delavcev ter njihovo zadovoljstvo pri delu.

Da bi presegli stanje, za katerega je značilno zoževanje odločanja o teh vprašanjih na raven strokovno-tehničnih služb in v krogu poslovnih delavcev, se moramo odločno zavzemati za odločanje delavcev o teh vprašanjih, ki jih neposredno zadevajo. Zato je potrebno osveščanje tako delavcev kot tudi strokovnih struktur v OZD.

INVALIDNOST

Hitro naraščanje števila delovnih invalidov terja od OZD, naj bi delovale predvsem preventivno. Izvajale naj bi naslednje ukrepe:

- izboljševale organizacijo dela in posodabljevala tehnološke postopke;
- odpravljale delo, ki povzroča trajne telesne okvare in upadanje delovne sposobnosti;
- pravočasno premeščale delavce pri težkih in zdravju škodljivih delih,
- dobro organizirale zdravstveno varstvo;
- omejevale in odpravljale nadurno in nočno delo ter skrajševale dnevni delovni čas;
- zagotavljale topli obrok med delom vsakemu delavcu in organizirale športno-rekreativne dejavnosti;
- stalno in sistematično naj bi se borile proti alkoholizmu itd.

Vsaka OZD mora zagotoviti odgovoren odnos in konkretne ukrepe za usposabljanje in zaposlovanje invalidnih oseb. Razežnost invalidske problematike zahteva bolj učinkovito in usklajeno delovanje družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev, SIS itd. Posebno ono pozornost terjajo: zahteve za ustanavljanje invalidskih delavnic, dograjevanje sistema invalidskega zavarovanja, vključevanje združenega dela v uresničevanje zakona o usposabljanju in zaposlovanju invalidnih oseb idr.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

Humanizacije dela ni mogoče uresničevati brez zdravstvenega varstva kot sestavnega dela aktivnosti

NAŠ POGOVOR

»Sodelavci so me toplo sprejeli«...

Tako se Trpe Sofronievske spominja svojih začetkov v kranjski Iskri. Pogovarjala sva se že pred dopusti, pri njem doma, saj je moral pred odhodom v pokoj v tovarni urediti kup stvari.

Takoj je poudaril svoje zadovoljstvo s sprejemom v Iskri, kjer se je zaposlil leta 1952. Delal je na raznih delovnih mestih. Pred 10 leti je bil imenovan za vodjo delavnice za predobdelavo kovin v Tovarni TEA, kar je ostal do upokojitve. Izhaja iz neindustrijskih krajev in se je moral trdo boriti in prebijati. S študijem ob delu si je izpopolnjeval znanje in ga povezoval s prakso.

Kako se počutite ob odhodu v pokoj? „Izredno zadovoljen sem, da so me tako sprejeli v kolektiv, da se nikakor ne počutim manjvrednega niti nimam kakih predsodkov.“

Tudi poslovitev od sodelavcev kaže na to, da sem bil v Iskri toplo sprejet. Za to gre zahvala našim vodilnim delavcem, ki so me znali tako vključiti v

delavcev v združenem delu za ustvarjanje boljših delovnih in življenjskih pogojev.

Delavci v temeljnih organizacijah morajo bolj kot doslej na podlagi kritične ocene stanja na tem področju vgrajevati ustrezne rešitve v vsakodnevno in razvojno politiko ter samoupravne plane. Pri tem naj upoštevajo ekonomske in socialne vidike sistematične preventive, odpravljati vzroke za bolezensko odsotnost z dela in odločneje razvijati neposredno menjavo dela z zdravstvenimi organizacijami. Vrsto nalog morajo delavci TOZD uresničevati za preprečevanje naraščanja bolezenskih izostankov z dela.

Delegati OZD v samoupravnih organih zdravstvenih organizacij morajo zagotoviti vpliv združenega dela na odločitve o organiziranosti zdravstvene službe in na njeno približevanje potrebam združenega dela.

Organizacije na področju zdravstva morajo postati bolj zainteresirane za zdravje delavcev v posamezni OZD in s tem tudi za njeno produktivnost in dohodek.

NALOGE SINDIKATA

Navedene usmeritve obvezujejo sindikalno organizacijo z naslednjimi nalogami:

- osnovne organizacije sindikata se morajo zavzemati za dosledno uresničevanje vseh usmeritev in nalog, ki se nanašajo na ravni TOZD, ter pospeševati sistemski pristop v okviru DO in SOZD.

– OO ZSS bodo odločno spodbujale ustanavljanje in delovanje odborov za varstvo pri delu v vsaki TOZD. Ti odbori bodo nosilci planiranja, ki mora zagotavljati celovito obravnavanje in uresničevanje vprašanj s področja humanizacije dela.

– v svojih vsakoletnih delovnih načrtih OO ZS zagotovile sistematično obravnavanje te problematike.

– osnovne organizacije ZS morajo spodbujati in zagotavljati pogoje za učinkovito delovanje delegacij, zlasti v SIS, ki so s svojim delom dolžne prispevati k humanizaciji dela. Delavce morajo seznanjati z odločitvami, sprejetimi v teh skupnostih.

– konference OO ZS v delovnih organizacijah in koordinacijski odbori ZS v SOZD morajo zagotoviti usklajevanje nalog s tega področja in se zavzemati za skupno c obravnavanje in usklajevanje zlasti vseh tistih vprašanj, ki terjajo vzajemno in solidarno reševanje in, ki zagotavljajo smotnejši skupni strokovni pristop

– občinski sveti ZS so dolžni ta vprašanja obravnavati skupaj z OZD in sodelovati pri reševanju konkretnih problemov.

A. Boc

NOVINARSTVO? POIZKUSIMO!

Na 1. seji organizacijskega odbora za akcijo „Tisoč delavcev – sodelavcev“ so se delegati temeljnih organizacij, DSS in družbenopolitičnih organizacij DO Elektromehanika dogovorili, da pričnemo v glasilu objavljati članke, ki naj bi našim stalnim in občasnim dopisnikom olajšali delo pri pisanju prispevkov v glasilu TOZD, DO in za časopis „Iskra“. Informiranje si v naši družbi pridobiva vedno večjo veljavo. Vedno bolj je izražena zahteva po sprotnem, točnem in kvalitetnem obveščanju, ki nam lahko pripomore k oblikovanju skupnih stališč in pri odločanju. S tem namenom bomo tudi v Iskri Elektromehaniki razširili in poglobili informativno dejavnost, obenem pa razširili dopisniško mrežo.

Urednik

Našli smo tudi rešitev, ki bo zajela še večji krog tistih, ki jih to področje količkaj zanima. Z današnjo številko bomo začeli objavljati krajše eseje o novinarstvu in novinarskem obveščanju, ki bodo vsebinsko zaokroženi, in si bodo smiselno sledili. To naj bi bil nek izobraževalni tečaj, ki vam bo, upamo, olajšal delo pri pisanju prispevkov in pritegnil tudi ostale delavce, da se bodo preizkusili v pisanju. Seveda ne pričakujemo, da bomo na tak način pridobili naenkrat kopico kvalificiranih novinarjev, dovolj bo, če boste obvladali osnovne novinarske zvrsti in za posamezne informacije znali najti najustreznejšo novinarsko zvrst.

Naše nadaljevanje bomo skušali pisati čim bolj poljudno in zanimivo in če bo mogoče, bomo podali praktičnih primerov. Celotno serijo člankov bomo zaokrožili v naslednjih temah:

- Sistemska ureditev in položaj novinarstva
- O vsebinskih konceptih tiska
- Kaj je novinarstvo in kdo je novinar
- Novinar na delu
- Informacija in sredstva množičnega komuniciranja
- Ustvarjanje informacije
- Proces novinarskega pisanja (novinarsko poročanje)
- Oblike novinarskega izražanja:
 - vest,
 - poročilo,
 - komentar,
 - intervju,
 - reportaža,
 - in podzvrsti.

- Kam gre razvoj novinarstva danes (od Guttenberga do računalnika)
- Politika urejanja (nekaj o delu v uredništvu).

Veliko več poudarka bomo dajali praktičnim problemom in manj splošnim – teoretičnim. Člankov ne bomo sestavljali le glede na delo v našem uredništvu, temveč bomo pisali o tem s širšega vidika. Upamo le, da vas bo ta nova rubrika pritegnila, vsekakor pa si želimo tudi vašega sodelovanja in predlogov.

Ob tem smo pripravili še neko novost. Velika večina vas ve, da je skoraj vse članke pred objavo potrebno tudi lektorirati. To so bodisi slovnični, ali stilistični popravki člankov, ki so pogosto šele po tej obdelavi primerni za objavo. Nemažkrat povzročajo razne spremembe tudi hudo kri pri avtorjih, ki so prepričani, da so se izrazili kar najbolje, v časopisu pa opazijo spremembe. Zato smo se dogovorili z Eli Križnarjevo, da nas bo seznanjala z najbolj pogostimi napakami in spodbujala pri pisanju. To nam bo dalo možnost, da osvežimo znanje slovenskega jezika in se naučimo česa novega. Seveda je poznavanje jezika tudi prvi pogoj za uspešno pisanje, obenem pa je to naš materin jezik, ki ga moramo vsi obvladati.

Naslednjič: Sistemska ureditev in družbeni položaj novinarstva

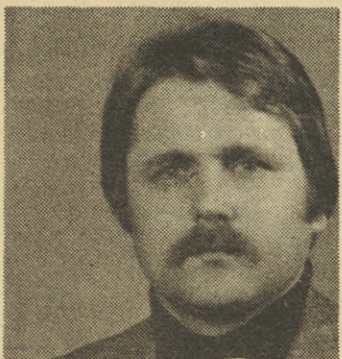
odhodih v pokoj. To bi delavce v Iskri tesneje povežalo med seboj in pripomoglo k uspešnejšemu delu in poslovnim rezultatom.

Zahvaljujem se tudi ing. Antonu Knapu za besede, izrečene ob srečanju in prisrčne vrstice (plaketo), ki jo je izročil ob tej priliki!

Trpe Sofronievske bo dneve svojega zasluženega pokoja zapolnil s planiranarjenjem, s potovanji. Največ časa bo namenil vnučkom. Z delom v KS bo opravičil dobljena odklivanja, skratka časa mu bo še primanjkovalo. Prijetnemu sogovorniku želim v imenu redakcije zdravo in zadovoljno življenje v prihodnje.

A. B.

Janezu Karlovšku v spomin

V nedeljo, 20. julija smo v TOZD Vzdrževanje v Elektromehaniki izgubili sodelavca Janeza.

Neizprosna usoda – cesta mu je pretrgala niti mladega življenja, niti ustvarjalnega duha, ki so bile čvrsto vtakne v naš skupni delovni vsakdan.

Naše misli se vračajo k zadnjemu delovnemu dnevu, ko smo se skupno dogovorili o delu med kolektivnim dopustom in si ob odhodu zaželeli srečno.

Pred dvajsetimi leti se je izučil za poklic strojnega ključavničarja in se zaposlil v naši temeljni organizaciji. Svoje delo je vedno opravljal vestno in marljivo in z leti postal vzor mlajšim sodelavcem, katerim je ne-sebično pomagal in nanje prenašal bogate delovne izkušnje, ki si jih je pridobil na področju vzdrževanja strojev.

Poleg rednega dela v naši delovni organizaciji se je z veliko ljubeznijo posvetil družini in urejanju doma v Kranju. Pogosto pa se je rad vračal tudi v svoj rojstni kraj na Dolenjskem, kjer se je končala njegova življenjska pot in mu je smrt preprečila izpolnitev zastavljenih ciljev.

Čas bo omilil bolečino ob njegovem odhodu, spomin nanj pa bo lep in trajen.

Sodelavci

Ivanu Fedranu v slovo

Čudna so pota usode! 24. julija smo se ob odprtem grobu poslovili od našega sodelavca Ivana Fedrana.

Kot petnajstletni fant se je vpisal v industrijsko šolo Iskre in se izučil za strojnega ključavničarja. Po končanem šolanju se je zaposlil v Iskri Elektromehaniki, v elektro delavnici kot vzdrževalec elektromotorjev. To delo je opravljal vestno, uspešno in marljivo. Velikokrat mu ni bilo težko ostati v tovarni tudi izven rednega delovnega časa. Tudi kot človeka smo ga imeli sodelavci radi, ker je imel odkrit, pošten odnos do so-človeka.

Med tem časom si je ustvaril družino, ki jo je zelo ljubil. Rad je imel ptice in naravo. Deloval je tudi na kulturnem področju kot aktiven pevec moškega pevskega zbora Iskra.

Po dobrih 21 letih dela v Iskri, ko je zagotovil lepšo prihodnost sebi in družini, ga je kruta, nenadna smrt iztrgala iz naše sredine. Namesto, da bi užival sad svojega dela v krogu družine in prijateljev, je odšel brez slovesa.

Za njim bo povsod ostala prezna in občutek, da nas ne bo nikoli povsem zapustil.

Sodelavci iz TOZD Vzdrževanje

RAZPIS

1. delovnega tekmovanja avtomehaničnikov DIESEL in OTTO motorjev za Gorenjsko.

Medobčinski svet zveze sindikatov za Gorenjsko razpisuje 1. delovno tekmovanje avtomehaničnikov, ki bo 20. 9. 1980 v Mehaničnih delavnicah Alpetoura v Škofji Loki, Kidričeva 15.

Tekmovanje bo potekalo v naslednjih disciplinah: – teoretični del tekmovanja, – praktični del tekmovanja na Otto motorjih, – praktični del tekmovanja na Diesel motorjih.

Tekmovalce lahko prijavijo OOZS posameznih OZD in samostojni obrtniki. Število tekmovalcev iz posamezne sredine je neomejeno.

Prijave zbira Medobčinski svet zveze sindikatov za Gorenjsko, Trg revolucije 1, 64.000 Kranj.

Rok za prijavo je 1. september 1980.

Gradivo za tekmovanje bo dostavljeno vsem prijavitelcem takoj po prijavi. Tekmovanje bo pripravil organizacijski odbor v sodelovanju s Šolskim centrom za kovinsko in avtomehansko stroko Škofja Loka in SOZD Alpetour Škofja Loka.

Vse dodatne informacije dobite pri: IVANKI ŠULGAJ, Medobčinski svet zveze sindikatov, tel.: 28-160, ali pri JOVANU DOPUDJI, Alpetour, DO Promet, tel.: 61-882.

V prvem polletju uspešno

V času kolektivnega dopusta, ki smo ga v Avtoelektriki zaključili 5. tega meseca, so strokovne službe v tej DO pripravljale poročilo o poslovanju za letošnje prvo polletje. Rezultatov smo se vsi razveselili, saj so zelo dobri, dokaj ugodni in to na področju proizvodnje, prodaje, zaposlovanja in nekaterih drugih elementih poslovnega procesa. Vse to je vplivalo na dokaj ugoden finančni rezultat poslovanja.

Preletimo sedaj poročilo, ki zajema:

PROIZVODNJA

V letošnjem letu smo v Avtoelektriki planirali proizvodnjo, ovrednoteno po stalnih cenah na nekaj več kot 142 milijard st. din. V prvem polletju letošnjega leta smo ta plan izpolnili skoraj 50-odstotno, točneje 49,75 %. V primerjavi z enakim obdobjem lani je vrednost letošnje proizvodnje za 20 % večja. Za skoraj 19 % je v letošnjem prvem polletju večja tudi dosežena proizvodnja na zaposlenega. Za celotno DO pa velja, da je v prvem polletju dosežena vrednost proizvodnje na zaposlenega za malenkost (0,6 %) večja od planirane proizvodnje na zaposlenega.

Tudi v letošnjem polletju je spremljala proizvodnjo in nanjo negativno vplivala določena vrsta problematike. To je bilo opazno predvsem pri odsotnostih delavcev zaradi bolezni, poročniški dopusti, problemi v zvezi z orodji in stroji, še znatno težje kot v preteklih obdobjih pa je bila oskrba s potrebnimi materiali za nemoten potek proizvodnje. Prav to in čestokrat neustrezna kvaliteta so bili pogosti vzroki za večje ali manjše zastoj v proizvodnji, poleg tega pa je bilo potrebno zaradi pomanjkanja nekaterih materialov spremeniti proizvodne piane. Dosežena proizvodnja v prvih šestih mesecih pa je le bila kljub naštetim težavam večja od proizvodnje, dosežene v enakem obdobju lani. Tudi procent doseganja letnega plana je soliden, saj je plan dosežen skoraj 50 %. In še vzpodbudna napoved! Če v drugem polletju, torej v zadnjih šestih mesecih letošnjega leta ne bo prihajalo do zastojev zaradi materialne problematike lahko realno pričakujemo, da bomo plan proizvodnje izpolnili.

PRODAJA DOMA IN NA TUJEM

Celotna fakturirana realizacija letošnjega prvega polletja je večja kar za 37 % od realizacije lanskega prvega polletja, predstavlja pa 52 % plana prodaje v letu 1980.

Prodaja na domačem trgu je za 31 % večja od lanske, letni plan pa je izpolnjen z 51 %. Ti dobri rezultati so doseženi predvsem na področju prodaje za drugo vgradnjo, kjer so še možnosti plasiranja večjih količin določenih vrst artiklov, ki so že dlje časa deficitarni. Tudi izvoz na tuje v prvem polletju letos lahko dobro ocenimo, še posebej direktni devizni izvoz. Na izvoz je delno vplivala tudi sprememba tečaja dinarja, vendar se bodo na področju izvoza izkazali učinki devalvacije v večji meri pri izvozu v drugem polletju.

INVESTICIJE

Pomudimo se sedaj na kratko še pri investicijski dejavnosti. V tem obdobju je bilo v fazi realizacije v delovni organizaciji sedem programskih investicij in to:

— Nova proizvodnja magnetnega vžigalnika in razširitev ter modernizacija obstoječe proizvodnje v tovarni v Tolminu.

— Razvojno raziskovalna naloga „Hladno preoblikovanje delov za velike zaganjalnike“ v TOZD — Tovarni delovnih sredstev.

— Razširitev in modernizacija proizvodnje vžigalnih tuljav v tovarni v Bovecu.

— Razširitev proizvodnega programa avtomobilskih žarnic v tovarni žarnic v Ljubljani.

— „Nabava domače opreme za modernizacijo in povečanje obstoječe proizvodnje“ v tovarni v Komnu.

— „Povečanje prostorskih kapacitet“ v TOZD — Tovarni generatorjev in elektronike

— Razvojno raziskovalna naloga „Kovanje krempljastih polov“ v TOZD — tovarni malih zaganjalnikov in v tovarni v Bovecu.

Pretežni del programskih investicij v teku bi moral biti zaključen v I. polletju 1980 ali že prej. Vzrokov, zakaj posamezne programske investicije niso v predvidenih rokih zaključene pa je več.

V pripravi za realizacijo pa so naslednje investicije:

— Programska investicija: „Projekt VZ“, ki zajema programsko investicijo za TOZD VZ, TOZD DES, TOZD — Komerciala in DSSS.

Za investicijo „Projekt VZ“ so se v tem obdobju pridobivali domači komercialni krediti, nadaljevala so se dela na projektiranju rekonstrukcije obrata družbene prehrane, rekonstrukcije skladišča surovin, vratarnice in zunanje ureditve.

— Programska investicija TOZD VT Bovec:

„Izgradnja dislociranega obrata v Soči in nabava opreme za modernizacijo in povečanja obstoječe proizvodnje.“

Po tehnični strani je investicija pripravljena za realizacijo.

— Programska investicija TOZD AET Tolmin:

„Izgradnja dislociranega obrata v Rutu in nabava opreme za modernizacijo in povečanja obstoječe proizvodnje.“

Tudi ta investicija je po tehnični strani pripravljena za realizacijo.

— Programska investicija TOZD ŽARNICE:

„Razširitev, modernizacija in avtomatizacija ter novi proizvodni program TOZD ŽARNICE“

Za TOZD — Tovarna žarnice Ljubljana je v izdelavi investicijski elaborat za novo investicijo, ki bo predvidoma zaključen v IV. kvartalu 1980.

ZAPOSLOVANJE IN OD

Planirano število zaposlenih konec junija letos je bilo 3252, dejansko pa nas je bilo 3190 kar je 2 % manj, kot je bilo planirano in celo za 21 manj, kot je bilo število zaposlenih konec decembra lani. Nekatere TOZD namensko znižujejo število zaposlenih, druge TOZD pa niso realizirale potreb po priučenih delavcih, ki jih primanjkuje.

V obravnavanem obdobju je opazen rahel padec fluktuacije na kar je brez dvoma vplivalo z resolucijo predvideno omejevanje rasti zaposlovanja. Delovno razmerje je v tem obdobju sklenilo 140 delavcev, prekinilo pa je delovno razmerje 184 delavcev. Fluktuacija je bila največja pri priučenih delavcih, pri ostalih delavcih pa je bila znatno manjša.

Pregled podatkov o kvalifikacijski strukturi zaposlenih ne pokaže nobenih bistvenih sprememb. Kvalifikacijska struktura zaposlenih po dejanski izobrazbi je ob koncu letošnjega polletja enaka stanju kakršno je bilo na začetku letošnjega in tudi glede na stanje v začetku leta 1979 so opazne minimalne spremembe. Malenkostno je porasel delež delavcev s srednjo izobrazbo in se znižal delež delavcev s poklicno šolo.

Povprečni neto osebni dohodek je v prvem polletju znašal 7.152 din kar je za 14 % več, kot je znašal povprečni neto OD v vsem letu 1979. Glede na lansko prvo polletje pa je letošnje povprečje večje z za 24 %.

ZAKLJUČEK

Celoten prihodek za delovno organizacijo je za 33 % večji od celotnega prihodka v lanskem enakem obdobju, plan celotnega prihodka pa smo izpolnili z 51 %. Zlasti ugodno povečanje celotnega prihodka izkazuje bilanca v tovarni odlitkov Komen, v AET Tolmin, v Velikih zaganjalnikih, v VT Bovec in v TOZD — Komerciala. Pri ostalih temeljnih organizacijah pa je manjši kot za delovno organizacijo.

Porabljena sredstva so v primerjavi z lanskim enakim obdobjem naraščala hitreje kot celotni prihodek, vendar je bilo takšno gibanje v planu predvideno, zato porabljenega sredstva niso prestopila planskih okvirov.

Dohodek delovne organizacije je za 28 % večji od dohodka v lanskem polletju, v primerjavi s planom pa je za 4 % večji od polovice letnega plana.

Obveznosti iz dohodka so se povečale manj od dohodka, tako da je čisti dohodek za 32 % večji od čistega dohodka v lanskem enakem obdobju in za 7 % večji od polovice planiranega čistega dohodka.

Novi člani ZK

Še preden se je pričel kolektivni dopust v temeljni organizaciji Naprave za energetiko delovne organizacije Iskra-Avtomatika, so na 8. redni seji osnovne organizacije ZK sprejeli nove člane.

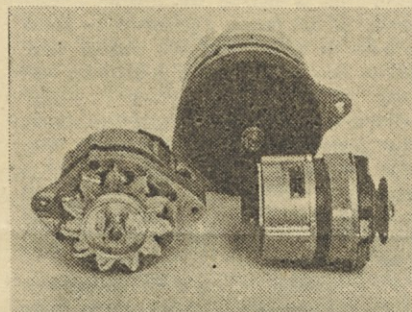
Članske izkaznice so prejeli: Rosa Babič, Milena Janežič, Peter Levec, Roman Prebil, Zoran Zagožen, Zorica Živanovič, Olga Jankovič in Marko Sajovic.

V okviru krajše slovesnosti je zbranim spregovoril tudi sekretar osnovne organizacije Bojan Cerar. V svojem nagovoru je člane ponovno opozoril na njihove naloge posebno pri uveljavljanju stabilizacijskih ukrepov v okviru družbenoekonomskega razvoja tako temeljne, kot delovne organizacije.

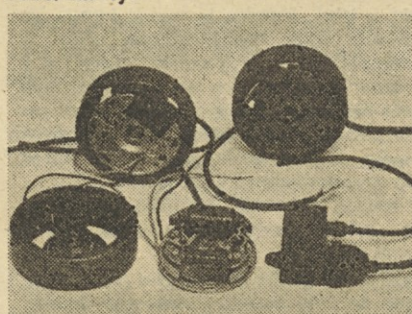
Š—D

Zaradi majhnega povečanja sredstev za osebne dohodke in sredstev za skupno porabo je ostalo na razpolago za poslovni in rezervni sklad kar 70 milijonov dinarjev, kar je zelo ugodno. Rezultati poslovanja so dokaj ugodni pri vseh TOZD razen v TOZD — MZ.

Nadalje je potrebno upoštevati začasnost sedanje predlagane delitve v sklade, zlasti pa je potrebno upoštevati vrsto negativnih gibanj, ki so prisotna v svetovnem in jugoslovanskem gospodarstvu. Ta gibanja lahko s spremembami cen, kot tudi z možnostjo nabave reprovromateriala in prodaje naših izdelkov močno vplivajo na rezultate našega poslovanja. M. R.

Alternatorji.

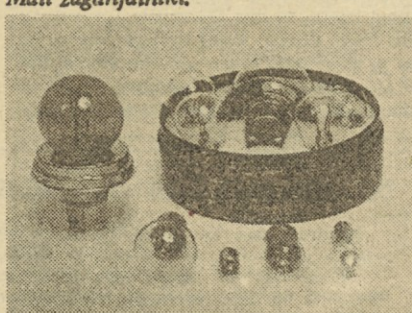
Magnetni vžigalnik.

Vžigalne tuljave.

Mali zaganjalniki.

Avtomobilske žarnice.

USPEŠNO DELO ZDRAVSTVENE SLUŽBE

Že tretje leto, kar je na Savski c. 3 organizirana zdravstvena služba v okviru delovne organizacije Avtomatika, TOZD Stikalna in elementi, in sicer za temeljne organizacije in delovne skupnosti: DS, DSSS, TOZD, Naprave in elementi, TOZD Sestavni deli, SVN, Stegne 13, Dobropolje, TOZD Trženje Kotnikova 6, TOZD Razvojni inštitut. Obratna ambulanta deluje v okviru Zdravstvenega doma Ljubljana, osnovnega zdravstvenega varstva Bežigrad.

Po prvih, začetnih težavah, ki spremljajo uvajanje medicine dela oziroma samo delo obratne ambulante v delovnih organizacijah, lahko rečemo, da v omenjeni ambulanti teče delo utečeno in organizirano. Seveda je to zasluga ali bolje rečeno odraz dobrega sodelovanja in razume-

vanja tako (dr. Jasne Lavrač in zdravstvenega osebja, obeh sester Irene in Anke), kot varnostnih inženirjev, socialnih delavcev, kadrovske službe in ostalih, od katerih je učinek zdravstvene oskrbe delavcev odvisen. Morada se zastavlja vprašanje, zakaj je prav tu potreben tako širok krog sodelavcev, teamsko delo.

Do neke mere je odgovor v tem, da se delo v ambulantah praktično deli na dva dela; na preventivno in kurativno zdravljenje.

Podatki za letošnje leto kažejo, da je bilo v obdobju od 1. 1. 1980 do 30. 6. 1980 opravljenih mesečno naslednje število pregledov in da se je odstotek kurativnega zdravljenja v primerjavi s preteklimi leti znižal.

Mesec	KURATIVA		PREVENTIVA		pregled obd.
	prvi pregled	ponovni pregled	medicinske storitve	predhodni pregled	
januar	247	312	472	9	4
februar	233	354	427	—	—
marec	181	244	330	8	—
april	227	505	550	6	—
maj	203	368	450	6	12
junij	159	296	467	2	25
SKUPAJ	1250	2079	2696	31	41

To do neke mere dokazuje, da si glede na pogoje dela počasi, a vztrajno utira pot preventivno zdravljenje, kateremu bo tudi v bodoče potrebno

dajati vse večji poudarek. Kajti neposredna skrb za delavčovo delo pomeni tudi nenehna skrb za njegovo zdravstveno stanje. Š. D.

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA

vabi k sodelovanju delavce za nedoločen čas, s 3-mesečnim poskusnim rokom, za opravljanje naslednjih del

V TOZD ZUNANJI TRG

EKONOMISTA, ELEKTROINŽENIRJA, ALI EKONOMSKEGA TEHNIKA oz. ELEKTRO TEHNIKA, za opravljanje manj zahtevnih komercialnih del v ZT.

POGOJI:

- končana ustrezna Višja ali štiri-letna srednja šola
- 3 leta delovnih izkušenj v stroki
- znanje enega tujega jezika

EKONOMISTE, ELEKTROINŽENIRJE ali EKONOMSKE TEHNIKE, oz. ELEKTRO TEHNIKE, za komercialno opravljanje ZT del

POGOJI:

- končana ustrezna Višja ali štiri-letna srednja šola
- 5 let delovnih izkušenj v stroki
- znanje enega tujega jezika

ADMINISTRATIVNEGA TEHNIKA, za opravljanje ino-korespondenčnih del.

POGOJI:

- končana Upravno administrativna šola
- 2 leti delovnih izkušenj v stroki
- pasivno znanje tujega jezika

ADMINISTRATIVNE TEHNIKE, za opravljanje zahtevnejših administrativnih del

POGOJI:

- končana Upravno administrativna šola
- 2 leti delovnih izkušenj v stroki

EKONOMISTA ali ELEKTRO INŽENIRJA, za opravljanje zahtevnejših ZT komercialnih del v izvozu

POGOJI:

- končana ustrezna smer fakultete II, ali I. stopnje
- 5 let delovnih izkušenj v stroki
- opravljena ZT registracija
- aktivno znanje tujega jezika

EKONOMISTE ali ELEKTRO INŽENIRJE, za opravljanje kompleksnejših ZT komercialnih del v izvozu

POGOJI:

- končana ustrezna smer fakultete II, ali I. stopnje
- 5 let delovnih izkušenj v stroki
- opravljena ZT registracija
- aktivno znanje tujega jezika

ELEKTRO TEHNIKA ali EKONOMSKEGA TEHNIKA, za opravljanje administrativno komercialnih del v ZT

POGOJI:

- končana tehniška elektro ali ekonomska srednja šola
- 3 leta delovnih izkušenj v stroki

V DS SKUPNE SLUŽBE

EKONOMISTA, za vodenje knjigovodstva TOZD Domači trg

POGOJI:

- končana ekonomska fakulteta I. stopnje
- 5 let delovnih izkušenj v stroki

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: ISKRA COMMERCE LJUBLJANA KADROVSKA SLUŽBA, Topniška 58.

Med Iskraši na plažan

Pred kolektivnim dopustom me je poklical moj šef in naročil, naj pogleda, kako živijo tovarne in ljudje med dopustom. „Pojdi v vsako TOZD, na morje in v planine, ob jezera in v toplice in poglej, kako je v tem času sprostitve in oddiha. Vse prehodi, prevozi in zapiši.“ Potem sem se zbudil. Tako naročilo so le sanje v času „šparanja“ kilometrine, dnevnice in vsega drugega. Pa vendar sem skočil v nekaj TOZD. Tudi na počitnicah sem srečal več Iskrašev.

Ker sem moral opraviti koristno in prijetno, sem se dal zapeljati skušnjavi in začel s prijetnim. Zapeljal sem se v Vrsar, kjer letuje vrsta Iskrašev v počitniških prikolicah v Kampu Fontana. Zares v Fontani, nekateri so me že dražili s tem, da sem bil najbrž na nudistični plaži.

Že na vratih v tabor je bil nepopisen vrvež prihajajočih in odhajajočih turistov. Babilon jezikov. Sprašujejo in odgovarjajo v vseh evropskih jezikih. Vse pa je v prijetnem, sproščenem počitniškem razpoloženju, če ne upoštevamo nergačev, upravičenih in neupravičenih, ki stojijo v dolgih vrstah na recepciji za prijavo, v vrstah za kruh, za sadje, za kavo, za meso ter končno za ključ od hladilniške omarice.

Sicer pa je Fontana prijeten in zelo lepo urejen kamp, ki lahko ob „špicah“ sprejme do 10.000 dopustnikov. Letos je doživel

naval, kot vsa naša obala. Že junija so zabeležili 30 % več nočitev kot lani junija. Julija pa je postalo vse skupaj pravcata zmešnjava. Kar tesno postaja. 22. julija, ko smo kamp obiskali, so že dopoldne zabeležili rekord 9200 počitnikarjev. Prevladujejo tujci, saj jih je nad tri četrtine.

Seveda ima ta sodoben kamp lastno samopostrežno trgovino, restavracijo in svojo ambulanto, ki je žal polno zaposlena. Vse pa je postalo ob letošnjem „boomu“ premajhno. V trgovini so tolikšne vrste, da mi je Iskraš Tone Hočevar svetoval, naj grem nakupovat tako, da bo žena nakupovala, jaz pa naj držim vrsto pri blagajni. Ubogal sem. Približno hkrati sva opravila, le to je bilo napak, da nisva vlog zamenjala, žena je namreč ogromno zapravila.

Breskve so bile na primer za polovico dražje kot pri nas doma, krompir tudi dražji, no cigarete pa je dobila po isti ceni.

Sicer pa v Fontani prizanašajo domačim turistom s cenami. Junija so za inozemce dvignili cene za 30 %, za domače pa so ostale iste, vsaj na recepciji so se zaklinjali, da je tako. Zato za domačega psa, če ga imate s seboj plačate 17 din dnevno, „konvertibilni“ pes pa že s svojo navzočnostjo zapravi 30,75 dinarjev od repa dnevno. Isto je z ljudmi: po osebi se plača za domačega gosta 26 din za enodnevno bivanje, za tujca pa 44,60 din. Potem se še

Na obali z Žerakovimi.

vrstijo podobne razlike v cenah za postavitev šotora, avtomobila, turistično takso in tako naprej. Ko sešteješ, tujec plača 30 % več, pa tudi zate je drago.

Obala je lepa, peščena in razgibana. Naraven zaliv kar vabi v vodo. Kdor ima čoln se potegne na enega bližnjih otočkov, kjer je več prostora in bolj mirno. Čoln lahko tudi najameš — na vesla, ali motornega, odvisno od znanja in žepa. Jaz sem se šel kopat kar na „domačih obalah“ tik ob kampu.

To kopanje je bilo nekaj posebnega. Obalni pas je dobesedno tlakovan s človeškim mesom. V vodi mrgoli plovil, lesenih, gumijastih in plastičnih. Otroci kličejo starše, starši dajejo navodila svojemu naraščanju v vodi. Živo — preživelo! Užival sem mir v tem trušču, kjer je dišalo po tisoč mažah za zgoraj, za spodaj in po sredini. Vozil sem slalom po obali, med brisačami, telesi, cekarji in košarami. Pravo doživetje morja.

Srečal sem družino Žerakovih iz mokronške Iskre. Mama je zaposlena v Iskri, oče je železničar in tudi sina sta imela seboj. „Lepo je tu. Smo v tovarniški prikolicah in je tako ob lastni kuhi tudi cena dosegljiva. Iskra veliko naredi za nas,“ mi je povedala Ivanka Žerakova. Posedli smo po kamenu in klepet je bil tu. Govorili smo seveda o Iskri, o cenah in lepoti morja. „Kljub visokim cenam in zares „dragemu morju“ pa je možno sorazmerno poceni letovati na naš način. V tovarniški prikolicah kuhamo in spimo, kar vso zadevo zares poceni. Hrana je komaj kaj dražja kot doma.“

Tako smo z Žerakovimi ugotovili znova, da je zaenkrat najdostopnejša oblika letovanja na morju — prikolica. Tako se z združenimi sredstvi kupi prikolica, ki jih uporablja kolektiv vso sezono, pozimi pa jih spravijo nekam pod streho, „kjer ne pijejo in ne jedo,“ kot je dejal nekdo.

Pri prikolicah — Iskra iz Mokronoga ima v Kampu Fontana dve, sem srečal še drugo družino: Hočevar jih. Oče Tone je zaposlen v Iskri. Mamica je seveda kuhala ob asistenci obeh skoraj odraslih hčera. S Tonetom sva se pogovorila. „Lepo je v Vrsarju“, je dejal. „Res je v trgovini vrsta, a se že nekako znajdemo. Dobimo pa vse, res vse, čeprav je treba precej čakati. Sicer pa pravijo, da bodo do drugega leta zgradili še eno samopostrežnico in bo le bolj.“

Imamo še tretjo prikolico, to pa na otoku Krku. Seveda so vse tri vso sezono polno zasedene, še premalo je prostora, zlasti zdaj, med kolektivnim dopustom. Sicer pa smo potrebni poštenega oddiha, nova tovarna je tik pred štartom in selitev nam je dala veliko preglavic. Vsi v tovarni se privajamo, od vzdrževalcev, prek direktorja in delavcev pri strojih pa vse tja do snazilke. Po dopustih bomo spet krepko pljunili v roke, saj smo s proizvodnjo nekoliko v zaostanku.“

ELEKTROMECHANIKA IZLET V BAZO 20

Uspela akcija, ki smo jo priredili za celotne DSSS je bil izlet v Bazo 20. Priredili smo ga v soboto, 14. junija. Udeležilo se ga je 105 članov DSSS. Zbrali smo se pred hotelom Creina. Nekaj pred sedmo uro so nas trije avtobusi odpeljali v sončnem jutru proti Dolenjski. Prvi postanek smo imeli na Muljavi, rojstnem kraju Josipa Jurčiča. Tu smo si ogledali njegovo rojstno hišo in se okrepčali v gostilni pri Obrščaku. Nato nas je pot vodila med dolenjskimi griči in bregovi Krke mimo Žužemberka v Bazo 20. Pot smo si krajšali s pesmijo. Tako je kar hitro minil čas, ko nas je avtobus po dokaj strmi cesti pripeljal do Baze 20. Tu nas je vodil popeljal v partizansko postojanko — Bazo 20. Slikovito nam je opisal slavne zgodovinske znamenitosti iz časov NOB tega dela naše domovine.

Naslednja postaja, ki smo si jo izbrali na našem izletu, so bile Dolenjske Toplice. Tu smo imeli kosilo. Imeli smo res srečo, da nas je sprejelo pravo poletno vreme, kar je za letošnje poletje redkost. Tako so mnogi med nami zaplavali v odprtem baze-

ČASOPISNE NOVICE

Največja delovna organizacija v okviru SOZD Iskra — Elektromehanika je v prvem polletju zabeležila dobre poslovne rezultate. Več kot 10.000 zaposlenih je preseglo načrt kar za 7,5 % več kot v enakem lanskem obdobju, vendar pa so pri tem izpolnili le 47 % načrtovane vrednosti proizvodnje. Izvoz organizacije je bil za 40 % večji kot v istem lanskem obdobju, je zapisal gorenjski Glas.

Energoinvest, UNIS in Rudi Čajavec so podpisali te dni v Sarajevu samoupravni sporazum o delitvi in specializaciji dela pri proizvodnji računalniške tehnike. Gre za posebno pomemben dogovor, s katerim bo naše tržišče dobilo elektronske naprave, ki so jih naprave, ki so jih organizacije kupovale doslej v tujini. Sporazum predvideva, vključevanje še drugih podpisnikov, če imajo interes in so pripravljeni sodelovati pri skupni politiki in prevzeti tudi odgovornost pri izvrševanju določenih obveznosti — je objavil Privredni pregled.

V Mariboru grade novo poslopje za rajonsko avtomatsko telefonsko centralo Pobrežje. Predvidevajo, da bodo gradbena dela končali do konca letošnjega leta. V zgradbi bodo v letu 1982 namestili avtomatsko telefonsko centralo, ki bo imela v začetku 4.000 priključkov. Še letos bodo začeli graditi tudi poslopje za rajonsko avtomatsko telefonsko centralo Tezno. Za ta objekt že potekajo pripravljalna dela. Mimo obeh central predvidevajo za sedaj, da bodo v Mariboru zgradili tudi poslopje za novo glavno avtomatsko telefonsko centralo. Vse centrale bodo namestili v letu 1982, dobavila in montiral pa jih bo Iskra — piše ljubljansko Delo.

Da bi podrobneje osvetlilo, kako najti objektivna merila za vrednotenje vsakega dela, je uredništvo Dela povabilo za okroglo mizo nekaj sogovornikov, ki te probleme dobro poznajo, bodisi da se z njimi ukvarjajo v strokovnih institucijah, ali pa v delovnih organizacijah. Iz Iskre je Delo povabilo Marjana Trojarja iz Zavoda za organizacijo in informatiko. Na vprašanje, kakšna so merila pri ocenjevanju rezultatov za vodstvene delavce pri nas; je Marjan Trojar povedal naslednje:

„V Iskri se za kreativna opravila poslužujemo prijemov, ki so v bistvu organizacijski. Običajno gre tu za definiranje nekega rezultata, za katerega se izvajalec obveže, bodisi direktor s planom, ali inovacijski delavec z razvojno nalogo, da bo v okviru določenih stroškov, v določenem roku opravil neko delo. Nalogo je treba seveda dati in prevzeti. Tu pa je osnovni problem pravičnosti ali nepravičnosti takšnega sistema delitve osebnih dohodkov. Kjer znamo naloge pravičneje dajati in jih bolj definirati, je tudi nagrajevanje pravičneje kot v primerih, da si delavci sami dodeljujejo naloge, oz. določajo rok, v katerem jih bodo opravili in tudi sami izbirajo metode dela in delovna sredstva. To zadnje prihaja do izraza v tako imenovanih režijskih delih. Tradicija kaže, da v taknem režiju vsa tista dela, ki jih nismo obvladali. Vse, za kar nismo znali določiti meril, ali za kar smo rekli, da je določanje meril predrago, razglasimo za režijo in pokrivamo stroške s pavšalom. Plačuje seveda proizvodnja.“

Pri merilih za nagrajevanje po delu za delavce je povedal Marjan Trojar naslednje: „V Iskri smo naredili red, da smo metodo vneprej določenih časov vpeljali kot univerzalni standard v celotnem sozdu. Pri nas se giblje doseganje teh napovedi v okvirih plus — minus 15 %. Nekaj izjemnih delavcev je prekorajilo norme kar za 30 %, vendar je teh manj kot 5 %. Do rezanja norm pa pride, kadar delavec s previsokim prekorajenjem norme poruši ravnotežje do režijskih delavcev. Potem pride do uravnilovke med manj in bolj zahtevnimi delavci in potrebno je zvišati normativ.“

Sistem za merjenje dela smo začeli uvajati v Iskri z letom 1967. Prva leta po uvedbi se je storilnost dvigala za okrog 30 % letno in zato so bile potrebne tudi spremembe v sistemu osebnih dohodkov.

V letih 1969 in 1970 smo začeli razvijati sistem delitve osebnih dohodkov, ki je že imel elemente časa, vrednotenje zahtevnosti dela in ugotavljanje delovne učinkovitosti po osmih kriterijih.“

Beograjski Privredni pregled je objavil obširen članek, v katerem se je lotil tematike industrijskega oblikovanja v SOZD Iskra. Pri tem navaja, da si je Iskra pridobila veliko izkušenj v 20 letih, odkar je ustanovila lastno službo za industrijsko oblikovanje. Iskra je danes vodilna organizacija v državi na tem področju, osrednja osebnost razvoja industrijskega oblikovanja pa je magister Davorin Savnik, ki je ustvaril identiteto Iskre s tako imenovanim hišnim stilom. V Iskri je Savnik prejel 23 priznanj za svoje izvirne modele in sicer na raznih razstavah doma in v tujini. Čeprav Savnik od leta 1973 ni več uradno v tem delovnem kolektivu, še vedno sodeluje z njim in dobiva tudi skupno z organizacijo Iskra priznanja.

Kranjski Glas je objavil celostranski propagandni članek z naslovom „Od stenske ure do elektronskih naprav“, v katerem piše o razvoju elektrone v telefoniji in pa o števcih. Razen tega so v članku nanizani vsi poslovni podatki o delovni organizaciji in njena sestava.

Delo je v sobotni prilogi nadaljevalo anketo s poslovnimi delavci, ki so tokrat govorili, kako doživljajo aktualne stabilizacijske naloge in o svojih pogledih na vlogo poslovnih delavcev v samoupravni družbi. V anketi je sodeloval naš predsednik Anton Stipančič in povedal naslednje:

„Družbenopolitične organizacije znotraj SOZD veliko pripomorejo pri urejanju problemov v Iskri. To zlasti velja za sindikat, mladino in zvezo borcev. Težje pa je poenotiti stališča osnovnih organizacij ZK, ki so vezane na 26 občinskih komitejev ZK v Sloveniji. Tu zadeve dostikrat ne tečejo gladko, s čemer se verjetno srečujejo tudi druge SOZD, ki delujejo na območju več občin.“

Najbrž občinski družbenopolitični dejavniki precej pomagajo TOZD in delovnim organizacijam, SOZD pa ne dajejo nikakršne pomoči, ker nobena od občin ni v teku vsega dogajanja v tako velikem združenju kot je Iskra in nam zato včasih nevede škodujejo. To se kaže zlasti v nehoteni podpori plotovom TOZD.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Takole je ob klepetu tek el čas, „prekri-žarila“ sva počitnikovanje, Iskra in vreme. Počasi se je bilo treba odpraviti domov. Pot je dolga in iz Vrsarja do doma je več kot 200 kilometrov. Fičko je dobro prenašal vročino vse do Ljubljane, kjer mu je zavrela voda. Pa smo ga kar z vodo pohladili

F. Kotar

ZAHVALI

Ob boleči izgubi
moje drage mame

MARIJE STRŽINAR

se najlepše zahvaljujem za izraženo sožalje
in denarno pomoč vsem sodelavkam in
sodelavcem iz montaže ERO

hčerka Pavla Gorenc z družino.

Ob nenadni in boleči izgubi dragega očeta
JURIJA KLAVŽARJA

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem
TOZD Prodaja-Skladišče za izrečeno
sožalje, podarjeni venec, denarno pomoč in
sprejemstvo k njegovemu zadnjemu počitku.
Hvala vsem!

sin Franci s Franco
Primožič.

ŠAHOVSKI HITROPOTEZNI TURNIR

Šahisti Iskre se bodo 30. avgusta
spet srečali na hitropoteznem
turnirju, ki bo v družbenih prostorih
nad menzo v Savski loki 4 v Kranju.

Začetek turnirja bo ob 8.30.
Vabljeni k številni udeležbi!

V. Majcen

POT PRIJATELJSTVA — MONTE CAVALLO

Planinska sekcija Iskre Elektromehanike Kranj bo pripravila v soboto, 23. avgusta, planinski izlet v Karnijske Alpe, na vrh Monte Cavallo (2339 m).

Odhod avtobusa izpred kranjskega hotela Creina bo ob 5. uri, peljal pa bo mimo Pontebbe na sedlo Pramollo (Mokrine), na višino 1.500 m. Od tu nas bodo rdeče trikotne markacije po zavarovani in ne posebno zahtevni poti pripeljale do cilja — na vrh Monte Cavallo, od koder so lepi razgledi v Karnijo in Ziljsko dolino, kjer še vedno živijo Slovenci. Cena prevoza bo 60 din.

Prijave in vplačila sprejema Olga Pajk — tel.: 2822 — do srede, 20. avgusta.

Prebrali smo za vas

Znani slovenski družbenopolitični delavec Janez Vipotnik, ki se je zadnje čase uveljavil tudi s svojim peresom na književnem področju, je te dni izdal zbirko novel pod naslovom „Ledina“.

V svojo najnovejšo zbirko je Vipotnik vključil deset literarnih prispevkov, v glavnem novel, snov za njih pa je zajel iz življenja partizanov in ljudi, ki so sodelovali v osvobodilnem boju. Zlasti ga je pri tem pritegnile novela izrednih dogodkov in človeških usod, s katerimi je v naravnost klasični novelistični izvedbi osvetlil odnose, čustva in vezi med ljudmi v boju in osmisli humanost našega osvobodilnega boja.

S prepričljivim opisom dogajanja in s pogledom v globino slovenskega kmečkega človeka, v zavest borcev in usodo mladine je Vipotnik s to svojo zbirko nedvomno poglobil poglede na dogajanje v osvobodilnem boju, ki so vredna ohranitve, podoživljanja in s tem seveda tudi literarne upodobitve.

Tako nam Vipotnikova knjiga pripoveduje o tovarištvu in sovrastvu, o vztrajnosti in trenutkih omaganja, o hrabrosti, paniki in tudi strahopetstvu, pa o ljubezni in smrti, o presenečenjih in o značajih, ki jih ne zmede niti zahrbtna zaseda. Značilnost njegove knjige je tudi v tem, da v njej ne najdemo opisov velikih bojev, nikakor ne skuša in niti noče biti velika freska o našem boju, temveč želi knjiga pripovedovati o posebnih dogodkih in posebnih ljudeh v posebnih, izjemnih situacijah. Pri vsem tem pa je še zlasti pomembno, da gre za naše preproste, vsakdanje ljudi, ki so bili prav v času najhujših preizkušenj sposobni pokazati in uveljaviti najgloblje etične in najvišje moralne kvalitete. Zato je Vipotnikovo pisanje o teh ljudeh tudi polno pripovedi in opisovanja njihovih globokih čustvenih vezi, ki so borci in vse druge naše ljudi utrjevale, govori o vrlinah, s katerimi so premagovali mraz, moč, lakoto in bolečino ter napade sovražnikov.

Kvaliteta Vipotnikovega pisanja v „Ledini“ pa se kaže tudi v tem, da so njegovi junaki polnokrvni ljudje, izrisani in upodobljeni pošteno in realistično, brez pridih agitpropovske, črno bele tehnike, ki je zlasti takoj po vojni tako rada v tem žanru prikazovala naš boj in partizanstvo. Zato lahko iz Vipotnikovih novel razberemo, da je revolucija v tistih letih, ko je šlo za prebiti se ali izginiti, ko sta vseprek gospodarili krutost in sila, ko se je vzdigovala partizanska slava po življenju, po izkoreninjenju zla, izkoriščanja in neenakopravnosti, dobivala pravzaprav svojo vsebino in prihodnost. In prav osmišljenost tega boja je rdeča in osnovna črta, ki jo Vipotnik vleče in poudarja v svojih partizanskih novelah, v tem pa je temeljna in tehtna vrednost njegovega dela. Prepričani smo, da bodo tako tisti, ki so naš boj sami doživljali, kot ostali, zlasti mladi in mlajši bralci, prav z njegovo knjigo lahko ponovno podoživljali te naše velike čase, mladi pa bodo iz te knjige poleg podoživljanja lahko razbrali tudi dragoceno spoznanja tako za danes kot jutri, kako je treba braniti svojo domovino in pridobiti naše socialistične revolucije.

Vipotnikovo zbirko novel „Ledina“ je izdala založba Borec v Ljubljani v opremi Mihe Vopotnika.

D. Ž.

Živahna vrsarska obala v Kampu Fontana.

Hočevarjevi pred prikolicco.